

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

MAR 14 1968

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

82 M. 4 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1968 M. KOVO (MARCH) 1 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 20 C.

Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukaktį minint, lietuviams Amerikoje susidarė puiki proga susitikti su valstybių gubernatorialais, senatoriais, kongresmenais, miesto merais ir kitais pareigūnais, su jais nusifotografuoti ir asmeniškai pakalbėti apie Lietuvos padėtį. Šioje nuotraukoje matome St. Petersburg, Floridos lietuvių grupę apsilankiusią pas mērą Don Jones, kuris Vasario 16 d. pasirašė ir proklamaciją. Iš kairės - Ver. Jakusovas, teisėjas J.T. Zuris iš Chicagos, mēras Don Jones, Vanda Ainoris ir Veronika Yomantienė.

Kaip Amerikos lietuviai paminėjo Vasario 16-ją

Washington, D. C. vasario 16 d. Lietuvos atstovą J. Kajecką sveikino Valstybės sekretoriaus padėjėjas W. A. Harriman, prot. viršinininkas ir eilė kitų pareigūnų. Sveikino ir diplomatų dekanas Nicaraguos ambasadorius, Vokietijos ir Laoso ambasadoriai.

PRIĖMIMAS LIETUVOS PAŠIUNTINYBĖJE

Pasiuntinybės priėmimo dalyvavo ponas Dean Rusk, Valst. Dept. pareigūnai W. Stoessel, Jr., M. Cieplinski, Rytų Europos dir. R. E. Lisle, ambasadorius L. Henderson, H. C. Vedeler, Baltijos sk. virš. Homer R. Phelps, Jr., A. L. Jenkins, protokolų pareigūnai -- Cl. Conger, Leonora Thomas, taip pat John Foster Dulles našlė. Buvo ir Atstovų Rūmų pirmininkas John W. McCormack, sen. V. Hartke, sen. kap. dr. F. Brown, kongr. D. J. Flood, atstovas W.

Murphy. Tarp eilės valstybių diplomatų buvo ir Bolivijos ambasadorius, kurio žmona lietuvaitė. Dalyvavo Apaštališkosios atstovybės delegatai, eilė lietuvių kunigų, teisėjas McGuire. Tarp 300 svečių buvo ir signataro našlė P. Bižauskienė, Voice of America tarnautojai ir keletas veteranų, jų tarpe buvęs Press Club. pirm. Cosgrove. Buvo svečių iš New Yorko, Baltimorės, Philadelphijos ir kitur.

Vasario 20 d. Congressional Record yra išstipis skyrius: "The 50-th Anniversary of Lithuanian Independence". Jame atspausdintos 70-ties senatorių ir kongresmenų kalbos, pasakytos Senate ir Kongrese nuo vasario 15 iki 20 dienų. Vadovavo kongr. Daniel Flood iš Pennsylvania. Daug tų kalbų perduota pasauliui ir į Lietuvą per Voice of America radijo tinklą.

BALTIMORE, MD.

Baltimore, Md., kur nuo 1935 m. teisejo V. Laukaičio pastangomis Lietuvos nepriklausomybės šventė oficialiai švenčiama Maryland valstybėje, š. m. minėjimas įvyko vasario 25 d. Lietuvių salėje. Kalbėjo Alf. Milukas. Dalyvavo tautinių šokių grupė ir dramos ratelis "Svajna" vad. J. Kazlauskui, suvaidino patriotinį veikalelį.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia, Pa., kuri rubežiuojasi su pietine New Jersey dalimi, Lietuvos nepriklausomybės minėjimą surengė bendrai vasario 11 d. Drexel Institute of Technology auditorijoje. Pagrindiniu kalbėtoju buvo kongreso narys ir republikonų partijos kandidatas į senatorius R. Schweiker. Kalbėjo ir dr. A. Razma iš Chicagos, Lietuvių fondo valdybos pirmininkas. Meninę

programą atliko solistė Irena Stankūnaitė iš New Jersey, "Vilties" choras, vad. L. Kaulinio ir "Zilvino" šokėjai, kuriems vadovauja Viltis Puzintienė.

Pamaldos buvo Sv. Petro ir Povilo katedroje 11 val. ryto. Mišias atnašavo vyskupas Vincentas Brizgys iš Chicagos, pamokslą pasakė Tautos fondo pirm. prel. Jonas Balkūnas iš Maspeth, N. Y. Giedojo "Vilties" choras, vadovaujamas L. Kaulinio ir solistai. Kadangi mišios Katedroje vyko sumos metu, tai viskas buvo anglų kalba.

FLORIDOJE

Miami lietuviai surengė nepaprastą minėjimą

Miami, Floridoj minėjimas buvo visai kitoks, kaip kitur. Vasario 16-toji buvo penktadienis. Lietuviams kreipiantis į miesto vadovybę jo - v - ba mielai sutiko tą

dieną paskirti lietuviams ir Lietuvai pagerbti. Orkestro direktorius La Monaca paruošė lietuvių melodijų orkestracijas ir amfiteatre 10,000 dalyvių perdavė programą lietuviškai. Tuo laiku viešėjęs Algirdas Brazys iš Chicagos padainavo lietuvių ir kitataučių dainų bei operos ištraukų. Plėvesuojant Lietuvos trispalvei ir skambant lietuvių melodijoms programos vedėjas Gordon Shaw papasakojo apie lietuvių ir Lietuvą.

Vasarojantieji iš šiaurinių valstybių lietuviai buvo gražiai nutekti, o jų čia šiuo metu labai daug.

Vasario 18 d., dalyvaujant vietos muzikai Anita Karns ir baritonui Algirdui Brazui iš Chicagos, Lietuvių klube įvyko minėjimas lietuviams. Salė buvo pilnutėle publikos. Aukų surinkta \$800.

Tęsiama 2 psl.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 50 METŲ SUKAKTIS

ST. PETERSBURGE BUVO ŠAUNI VAKARIENĖ

St. Petersburg, Floridoj, minėjimas įvyko Lietuvių klube, su pietumis, menine programa ir kalbomis. Kalbėjo dr. Domas Jasaitis, kun. Kuzminskis iš Chicagos, reisejas Jonas Žūris, kandidatas į St. Petersburg Beach miesto mērus lietuvis Richard Ercius. poete Margerie Schuck ir kiti. Tautinius šokių pademonstravo Albinas Karnius ir jo žmona. Dainavo Vyrų choras. "Tai Alberto Mateikos pastangų vaisius". Vienybei rašo Jose Ambrozaitė-Jolkovskė. St. Petersburg dienraštis minėjimui pašventė ištišą puslapi, su nuotraukomis, apibūdindamas ir Lietuvos istoriją. Svečiai buvo vaišiniami lietuviškais valgiais.

CLEVELAND, OHIO

Cleveland Ohio minėjimas įvyko vasario 18 d. naujosios parapijos salėje. Kalbėjo sen. Frank Lausche, auditorius Ralph Perk. Seth Taft ir dr. Adolfas Damušis.

A. Mikulskiui vadovaujant, Čiurlionio ansamblis atliko meninę programą. Dalyvavo solistai iš Chicagos - Roma Mastienė ir Algimantas Grigas, taip pat vietos solistė J. Kristolaitė-Daugeliene. Akompanavo pianistai Regina Brazaitienė, G. Karsokienė, Rytas Babickas. Vargonais grojo David Brown. Buvo daug dainų ir arijų iš "Gražinos" ir "Pilėnų" operų.

Aukų surinkta per \$2,000. Nors minėjimą rengė vietos ALT skyrius bet \$500 buvo paskirta Jungtiniam finansų komitetui. ALTo sk. pirmininkas yra K. S. Karpius.

Pabaltiečių radijo programoje taip pat buvo paminėta Lietuvos neprikl. sukaktis. Buvo perduotos Atstovų rū-

my pirm. McCormack ir E. Bartkaus kalbos. Wm. Mack skaitė Lietuvos istorijos apybraižas. Muzika - J. Gaidelio kantatos istrauka, kurią įdainavo Dainavos ansamblis. Programą tvarkė J. Stempuzis ir R. Dudikis.

DAYTON, OHIO

Dayton, Ohio lietuviai minėjimą surengė vasario 18 d. Šv. Kryžiaus bažnyčioje buvo mišios kurias atlaikė ir pamokslą Vasario 16 progą pasakė kun. T. Narbutas. Lietuvos Vyciai ir jaunimas prie Trijų Kryžių šventovės padėjo vainiką.

Salėje buvo iškilmingas posėdis, kurį atidarė Leonas Ražauskas. Programai vadovavo Birutė Masilionytė. Kalbėjo kun. G. Sabataitis. Pr. Gudelis perskaitė Ohio gub. proklamaciją. Skaityti sen. Lausche, mēro D. Hall, sen. Young sveikinimai. Žodžiu sveikino kongr. Ch. W. Wealen, Jr. vardu jo sekretorius W. Steponkus. Taip pat sveikino estai ir latviai.

Stasys Vaitkus per radijo stotį WING turėjo pasikalbėjimą su stoties komentatorium apie Vasario 16 reiksmę, o vasario 18 d. per TV buvo parodyta minėjimo metu susukta filma.

DETROIT, MICH. GAUSIAI AUKOJO

Detroit Mich. Lietuvos nepriklausomybės minėjimą pradėjo Lietuvių radijo klubas. R. Kriščiūnas per valandą laiko iš stoties WQRS FM grojo lietuviškas melodijas, dainas. Istraukas iš "Pilėnų" operos ir Virgilijaus Noreikos įdainuotą plokstelę "Graži tu mano brangi Lietuva". Beveik visa muzika buvo iš Tarybų Lietuvos.

Vasario 17 d. trijose lietuvių bažnyčiose buvo pamal-

St. Petersburg, Floridos Lietuvių Klube, kur įvyko Vasario 16 minėjimas, lietuviai dažnai sueina pasilinksmiti. Iš kairės dr. Domas Jasaitis, Jonas Povilaitis - klubo išdėninkas, Veronika Yomantienė ir Jose Ambrozaitis.

dos. Į šv. Antano bažnyčią buvo įneštos 9 vėliavos ir rikiuotėje dalyvavo apie pusantro šimto jaunimo. Kun. K. Šimaitis pamokslą skyre Vasario 16-tai. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Mercy Kolegijos McAuley salėje dalyvavo 50 žmonių. Pirmininkavo Rapolas Valatka. Scenoje: gen. J. Cernius, ALTo ir BALFo direktorė E. Paurazienė prel. Jonas Balkunas, sen. P. A. Hart, atstovų rūmų narys A. Lacata, LB pirm. Jonas Urbonas mēro atstovė Mary Ball. kun. M. Kundrotas. Pranas Zaranka vadovavo himnui kurį giedojo publika. Prel./Balkuno kalba - "Mūsų kovos gairės" buvo net 15-kos puslapių.

Meninėje programoje dalyvavo pianistė B. Ūsaitė ir smuikininkė L. Michaels - Mikulionytė. G. Gobienės vadovaujama "Silainės" šokėjų grupė pašoko tautinius šokius.

Aukų surinkta \$2673, bet tikimasi, kad kovo mėn. dar suplauks iki \$3,000.

Miesto rotušėje plėvesavo Lietuvos trispalvė. Buvo girdima radijo programa iš Kanados Windsor CBE radijo stoties, kuri perdavė kalbas apie Lietuvą ir lietuvišką muziką.

BOSTON, MASS ATSTOVŲ RŪMAI PAGERBĖ LIETUVĄ

Vasario 14 d. Massachusetts atstovų rūmai ir senatas paminėjo Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukaktį. Atstovų rūmuose kalbėjo atstovas Michael F. Flaherty, o senate sen. J. Moakley. Malda sukalbėjo kun. Antanas Baltrašūnas šv. Petro ir Povilo parapijos So. Bostone, klebonas. Abeji rūmai priėmė rezoliucijas, kuriomis reikalaujama Lietuvai nepriklausomybės. Abejuose rūmuose dalyvavo lietuvių delegacijos, kurių priešakyje buvo pirm. J. Kapočius.

Rezoliuciją pasiūlė sen. Vytautas Pygaga iš Worcesterio ir John J. Mockley iš So. Bostono. Jiems padėjo sen. William X. Wall iš Lawrence. Atstovų rūmuose panaši rezoliucija priimta atstovų Michael R. Flaherty ir William M. Bulger (abu iš So. Bostono) rūpesčiu.

Lietuvius pasveikino senato prezidentas Maurice A. Donahue, o sen. J. Moakley perskaitė rezoliuciją. Vėliau nusifotografuota ir su minėtais įstatymų leidėjais pasikalbėta.

Surinko beveik \$6,000 aukų

OMAHA, NEBRASKA

Omaha, Nebraska šv. Antano liet. parapijos salė buvo perpildyta. Pirmininkavo Benius Sulskis. Invokaciją sukalbėjo kleb. Pėtras Zarauškas. Himnus giedojo Jūlytė Sermuksnytė, Perstaryti Lietuvos savanoriai: Albinas Micūnas, Jonas Sermukšnis, Juozas Gaziulaitis. Pranas Kazlauskas perskaitė Nepriklausomybės aktą, gubernatoriaus proklamaciją -- V. Sičiūnienė. Deklamavo Mindaugis Retkis ir Ramutė Misiūnaitė. Kalbėjo ALTo išdėninkas, Sandaros redaktorius Mikas Vaidyla. Meninę programą atliko Rambyno choras, vadovaujamas Broniaus Jonušo. Akompanavo Vida Misiūnaitė. Vėliau buvo vaišės.

Griežė-Jurgelevičius. Skelbė visa amerikiečių spauda, radijo ir televizija. Aukos dar teberenkamos ir laukiamos iki bus \$6,000.

WORCESTER, MASS.

Worcester, Mass. minėjimui vadovavo J. Svikla ir Saulutė Stoškiūtė. Veteranai dalyvavo su vėliavomis. J. Beinoriaus vad. Meno mėgėjų ratelio choras giedojo himnus ir dainavo patriotines dainas. Akompanavo O. Keršytė.

Invokaciją sukalbėjo kun. J. Jutkevičius. Kalbėjo kongr. H. D. Donahue ir neseniai iš Europos grįžęs Telegram Gazette redaktorius ir leidejas R. C. Steele. Papasakojo įspūdžius iš Vilniaus, Maskvos, Varšuvos Prahos ir kt. Mėras J. Gazdin perskaitė savo išleistą proklamaciją, mon. Antanas Minkauskas perskaitė rezoliucijas. Kalbėjo J. Venslauskas, A. Milleris ir P. Stanelis. Venskauskienė deklamavo eilėraščius. Aukų surinkta apie \$900.

Vasario 17 d. iš WBZ televizijos buvo rodoma lietuviška programa. F. Sidlauskas stoties pranešėjui Ira Nottonson žemėlapyje rodė senąją didžiulę Lietuvą ir dabartinę. Dainavo Daiva Mongirdaitė ir B. Povilavičius. Taip pat parodyti tautiniai šokiai, lietuviški kostiumai, rankdarbiai. Ivaškiene skambino kanklėmis.

LAWRENCE, MASS.

Vasario 22 d. Hērman salėje Lawrence, Mass. paminėtas bendras visų lietuvių Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Vadovavo Jonas Stundzė. Kalbėjo gub. patarėjas Thomas Lane, sekr. Wall, mėras Kiley. Moterų choras, vad. Jono Narkaus, atliko meninę programą ir giedojo himnus. Dainavo Emilijaus Grendos du vaikučiai ir senelė Grendienė. Kalbėjo kun. Jonas Bernatonis, Tautinės parapijos klebonas Gaspariūnas.

Tęsinys 8 psl.

St. Petersburg, Floridos Lietuvių Klubo pirm. Albinas Karnius su žmona Vasario 16 minėjime demonstravo lietuviškus šokius. Dienraštis St. Petersburg Independent vasario 17 d. laidėjo talpino nuotraukas, kartu su plačiu aprašymu ir Lietuvos žemėlapiu.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Brangiai kainavęs ir daug reklamuotas pagrindinis Nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties minėjimas Civic Operos rūmuose vasario 18 d. praėjo blankokoje nuotaikoje. Kaip paprastai taip ir ši kartą čia būta daug poezijos, amerikiečių politikierių pasigyrimo bei pasigarsinimo na ir priedui -- meninė dalis. Tik ankščiau už tokius skystus patiekalus buvo nieko neprasma ar įmamas 1 dol., o ši kartą buvo prasoma net iki 12,50 dol.

Zmonių sugužėjo nemaža -- apie 3 tūkst., gal dėl to, kad lietuvių spauda beveik kiekvieną dieną tik apie tai terasė ir graudino tautiečius apie tautinę pareigą nueiti į minėjimą ir pasirodyti gerai prieš amerikiečius. Publikos būtų buvę dar ir daugiau, jeigu bilietų kainos būtų žmoniškesnės. Prie įėjimo pigiausi bilietai buvo likę tik už 8 dol., tai nemaža tautiečių surauktais veidais nusisukdavo išgirdę tokias kainas.

Gaila, jog nebuvo atsiektas pats pagrindinis rengėjų tikslas -- pasirodyti prieš amerikiečius. Didžioji amerikiečių spauda Chicagoje šį minėjimą visiškai ignoravo: tik vienas laikraštis (Sun-Times) iš keturių nupasakojo dviejų amerikiečių paskaitininkų mintis, pažymėdamas, jog tai buvo pasakyta per įvykusį lietuvių minėjimą. Jokio tiesioginio aprašymo bei nuotraukų nebuvo. Ta prasme jau geriau nusisekė žymiai menkesnis (buvo apie 200 žmonių) L. Vyčių minėjimas vasario 10 d., kurio aprašymas ir nuotrauka tilpo Chicago Tribune dienraštyje vasario 11 d. Tame minėjime bilietai irgi buvo nepigūs -- po 12,50 dol. bet už tą bent gerai pavalgyti ir išgerti davė.

POLITIKIERIŲ PROPOGANDA

Didžiojo minėjimo Civic Operos rūmuose rengėjus gerokai nuvylė pagrindinis kalbėtojas anglų kalba sen. Vance Hartke, kuris yra demokratų senatorius iš Indijanos valstijos. Jis yra vienas iš nedaugelio demokratų politikierių, kurie nepertaria prez. Johnsono karo veiksmų plėtimui Vietname ir bendrai karui tame krašte. Jis pradėjo net remti sen. Eugene McCarthy kandidatūrą demokratų prezidentiniam postui. Kadangi šiomet sen. Hartke kandidatuoja per rinkimus, tai jam reikės gerai varyti kompiutį, norint atitaisyti "nuodėmę". Tas gal jį paskatino atvykti ir pas lietuvius, kadangi balsų jam niekada nebus per daug.

Čia padėtį kiek patalsė kongresmanas Roman Pucinski, kuris kaip tik pagyrė Johnsoną už Vietnamo politiką ir išgelbėjo minėjimo rengėjus. Šis lenkų kilmės kalbėtojas visai nebuvo įtrauktas į minėjimo programą taip kaip ir kitas kongresmonas -- W. Murphy. Ką minėjimo rengėjai būtų darę, jeigu būtų pasirodę daugiau kongresmanų? Gal visiems jiems būtų leidę varyti savo propagandą.

Poetiškos prigimties Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas, kuris kiekvienoje kalboje cituoja bent kelis lietuvius poetus ir kurio kalbos dvelkia jautriu primityvumu, ir šį kartą pasitenkino nuvalkiotomis frazėmis. Savo paskaitą jis baigė Putino žodžiais, šaukdančiais Dangaus pagalbos.

PERGYVENO DUKTERĮ. - Cicerose, prie Chicagos, vasario 1 d. mirė poetės Salomėja Neris motina U. Bačinskienė, kuri čia matoma pašarvota Vasačio-Butkaus koplyčioje. Poetė Salomėja Neris mirė 1945 m. Maskvoje.

V. Zalatoriaus nuotrauka

Mėninėje dalyje buvo išpildyta J. Gaidelio kantata "Kovotojai" (žodžiai St. Santvaro). Ši kantata gal ir būtų gera, jeigu toliau sėdintieji būtų galėję girdėti chorą ir kai kuriuos solistus. Šiaip jau labai garsus buvo simfoninis orkestras, kuris, deja, neturėjo patyrusio dirigento, nes choro vadovas P. Armonas nesugebėjo visko aprėpti.

Minėjime buvo dalinama 64 pusl. leidinys, kuriame plačiai apžvelgiama Chicagos Lietuvių Taryba nuo jos įsikūrimo dienos. Čia yra ir daug visokių smulkių politikierių sveikinimų (jie įdėti fotografiniu būdu su gavėjo adresais ir kitais niekniekais. Jeigu sveikinimas būtų gautas iš prez. Johnsono, tai gal ir originalo kopija būtų įdomi, bet kitų, ypatingai smulkesniųjų asmenų pasveikinimų dėjimas yra tikras nesusi-pratimas. Ar ne geriau suminėti sveikinius ir įdėti ką nors svarbesnio pasakančių citatas?

Šiaip jau šis parengimas nebuvo eilinis įvykis Chicagos lietuvių gyvenime. Rengėjai čia turėjo pašvęsti daug valandų ir rizikuoti nemažomis sumomis. Chicagos Tarybos pirm. J. Pakalka kantatos parašymui paskyrė 500 dol., kas jau nėra maža auka iš ne daktarų, ne inžinierių ir ne biznierių rango žmogaus. Tik gaila, jog minėjimo vaisiai labai sunkiai užčiuopiami. (eš)

Dėstys "Liepsnos tapybą"

Inžinierius Mikalojus Ivanauskas, gyvenantis Cicerose, gavo pakvietimą dėstyti "Liepsnos tapybos" ("Flame Painting") kursą Central YMCA Community College (19 S. La Salle St.) Adult Education Division, pavasario semestre, kuris prasidės balandžio mėn. Kursuose bus dėstoma: liepsnos tapybos technologija, supažindinama su medžiagomis, techniniais stiliais, tekstūra ir atspalviais, įrankiais bei priemonėmis ir kt. "Liepsnos tapyba" yra viena iš naujausių vaizdinio meno šakų, kur kūrybos procesas atliekamas ant medžiagos paviršiaus deginimo būdu. Inž. Ivanauskas yra šios meno šakos pradininkas ir jau yra surengęs Amerikoje visą eilę parodų lietuviams ir amerikiečiams. Jo kūryba susilaukė didelio susidomėjimo iš amerikiečių bei įvairiomis kalbomis išeinančioje spaudoje.

Inž. Ivanauskas "Liepsnos tapybą" demonstruos per YMCA kolegijos (adresas nurodytas aukščiau) "Open House" kovo 14 d. vakare. (eš)

* DAIL. J. TRICIO darbų paroda atidaroma kovo 2 d. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje. Bus išstatyta 30 darbų. Paroda tęsis iki kovo 21 d.

* PHILLIES LIDERT, lietuvaite iš Oakland, Ill., laimėjo pirmąją premiją ir \$25,000, Pillsbury miltų firmos konkurse. Ji iškepe skaniausią pyragą su aguonom.

* SLA 134 MOTERŲ KUOPA kovo 17 d. rengia žaidimų pramogą, kuri įvyks Hollywood salėje, 2418 W. 43rd St., Chicagoje.

Ekskursija į Lietuvą

1968 m. birželio 5 dieną iš Montrealo išskris lėktuvas į Maskvą ir kitą dieną po pietų pasieks Vilnių. Iš viso lietuvių turistai viešės Lietuvoje sesioliką dienų. Grįždami namo iš Lietuvos sustosime tris dienas Maskvoje. Čia turėsime progos pamatyti jos žymiausias vietas bei lankyti koncertus ir teatrus.

Sios ekskursijos palydovu bus kultūrininkas ir visuomenės veikėjas profesorius B. F. Kubilius. Jis vėlyvysta į Lietuvą, nes jam taip patiko kultūrinis klestėjimas, žmonių malonus draugiškumas ir gamtos žavingas grožis, ypač Druskininkai. Tai Lietuvos rojiškas kurortas su sanatorijomis, kupinas gražiausių, maloniausių išpūdžių. Visiems turistams bus suteikta proga būti Druskininkuose septynias ar aštuonias dienas.

Lietuviai, kurie norite aplankyti Lietuvą, pamatyti jos naują gyvenimą, pažinti žmonių kasdieninį darbštumą ir sutikti savo gimines, dabar turėsite labai gerą progą, nes prof. Kubilius rūpestingai Jums padės reikalų esant, ne tik kelionė, bet ir Lietuvoje.

Laiko per daug nėra iki birželio mėnesio. Kurie žadate važiuoti į Lietuvą, malonėkite gauti PILNAS INFORMACIJAS apie kelionę nuo:

GORDON TRAVEL SERVICE

220 South State Street

Chicago, Ill. 60604. Telephone: We 9-6362

Jie Jums atsakys į Jūsų laiškus lietuviškai. Jei Jums bus nesuprantama apie kelionę, rašykite: Prof. B. F. Kubilius, 3827 W. Monroe St., Chicago, Ill. 60624.

(skelb.)

**Nepaprastai pigios kainos
KELIONEI Į LIETUVĄ**

ir kitas SOVIETŲ SAJUNGOS dalis

KAINA TIK
\$518 į Vilnių ir atgal

\$16.00 asmeniui į dieną. Privatus kambarys su vonia (2 asmenims).
Mes parūpiname kelionei bilietus asmenims, kurie atvyksta iš Lietuvos čia apsilankyti.

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE
COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Knight Cap

AUGUST TRAUN, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

ĮVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI ĮVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut Street

Philadelphia

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edwardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Ir vėl rūstybės vėju išeivių kolonijose nusiubavo įvairiai suruošti labai sėkmingi Vasario 16 minėjimai — šį kartą 50 metų sukaktuviniai. Ir vėl jie, kaip visi po 1940 metų ruoštieji, neišsprendė istorijos mįslės: kas ir kada sugriauš didrusių šoviniščių diktatūrą Maskvoje, o Sovietijos Sąjungą išbarstys nepriklausomomis valstybėmis, Lietuvą, Latviją ir Estiją po 1918 metų, Ukrainą 1918 metais, Gruziją 1918–1921, Armeniją 1918–1920 metais. Gudija ir penkios vidurio Azijos sovietinės respublikos, rodos, taip pat nepriklausomomis tapty, kaip tik didrusių diktatūra grius.

Minėjimuose savo bėdą vėl pristatė amerikiečiams, pradedant Kongresu Washingtone, baigiant miestų pareigūnais. Laikai, tačiau, ne prezidento Wilsono, kada amerikiečių dauguma nežinojo, kas yra Lietuva. Šiandien, jei tai amerikiečių valiai priklausytų, Kongreso rezoliucija Lietuva tuojau taptų nepriklausoma! Todėl, daug kur kažin, mes briaunamės ar ne per atviras duris?

***

Kadangi Sovietijos išbarstymo mįslę istorija komitėtinai "WC" ir "BA" pirmieji "prokšte" ir "grąžina" yra giliai nuo mūsų pasiepusi, Amerikos lietuviams buvo normalu susilaukti "naujųjų" lietuvių (bendruomenininkų) varžytynių pasisavinti Vasario 16-tosios minėjimuose nuoširdžių lietuvių sumetamas Lietuvai vaduoti aukas. Ginčas, rodos, eina apie šimtą tūkstančių dolerių. Nesmagu, kad varžytynės iškilo sukaktuviniais metais, bet ką darysi: toks jau mūsų kai kurių tėvynės mylėjimas. ALTas bent atstovauja Amerikos lietuvių daugumą (190 tūks. Lietuvoje gimusių ir pirm 1945 metų atvykusių, be to, 281 tūks. čia gimusių), ir jų senas, tradicines sroves: tautininkų, katalikų ir socialistų. Bendruomenininkai atstovauja vos tik dešimčiai tūkstančių jų balsavimuose dalyvaujančiųjų. Ką VLIKas atstovauja, niekas nežino; ar Amerikos lietuvius ir jų tradicines sroves, ar Lietuvos pilietybės iškilmingai išsižadėjusius, bet Lietuvos partijų vardus pasisavinusius, tarp dviejų kedžių sėdėtojus?

***

Besivaržant, dėl aukų, aišku, nėra laiko pasvarstyti gilesnių tautos reikalų, ką suprato senieji Amerikos lietuviai, nuo tų laikų, kada suorganizavo Tėvynės Mylėtojų draugiją Amerikoje draustoms Lietuvoje knygoms leisti, iki kovų nepriklausomos Lietuvos pripažinimui ir įsistiprinimui. Tai — padėti kuo galima Lietuvai, reiškia, Lietuvos lietuviams.

Po ilgų klaidžiojimų ir labiausia nutolę laivai sugrįžta į prielauką. Draugo redakcinis jau skelbia: "Išeiviai pavergtai tėvynei laisvės niekadoms nėra laimėję, bet nėra niekadoms nei praradę". Čia kartojama mintis mūsų tautos kultūros puikaus žinovo, prof. M. Biržiškos, pareiškusio: "Išeivių politinė pozicija tautos istorijoje aiški: ne mes išvaduosim Lietuvą iš nelaisvės, ne mes ją išlaisvinsime, bet pati tauta tėvynėje vaduosis, pati laisvinsis. Mes, išeiviai, tik padėkime, kuo įstengiamė".

***

Prisiminkime ir kitų minčių, padėti susidaryti šiems laikams sąmoningo lietuvių pasaulėžiūrą.

Tęsiama 5 psl.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

PONAS REDAKTORIUS SLIDINĖJA

Vienas žmogus, A. Povilainis, rašo laišką kanadiškės Nepriklausomos Lietuvos redakcijai, o redakcija laišką atspausdina: — Pritinka klausiti, ar negalvojame, kad komunistinė diktatūra yra bloga tik todėl, kad nemūsiška...

Toliau A. Povilainis pastebi apie perėitą vasarą į Kanadą atvykusius iš LTSR:

— Sutikti tautiečiai vaizdžiai parodė, kiek užgulti yra mūsų broliai tėvynėje. Tikiuosi, kad niekas neprieštaraus, kad jiems laisvėjimo siekti yra mūsų ne tik tautinė, bet ir žmogiška pareiga. Kaip tai vykdyti, neišsuduodant ir neapsunkinant Lietuvos laisvės siekimo, šiuo metu ir yra didžiausia išeivijos dilema. Aišku tik, kad judošiavimais jos neišrišime. —

Ir taip A. Povilainis, kai kur paklaidžiodamas, visgi pasirodo bent pribrendęs, kad su juo būtų diskutuojama. Jo laiška NL redakcija, atseit, Jonas Kardelis, palydi prierašu, kuriame sako:

— Mes, vieni ir kiti, karščiuojamės kaip tik ten, kur reiktų turėti daugiausia rimties, šalto svarstymo ir nuosirdumo... Klausimas santykių su Lietuva ir Lietuvoje gyvenančiais lietuviams dabar yra atsideres painiavų ir neaiškumų laikotarpyje... Reikia didelio apdairumo, žinojimo ir atsargumo, kad mes tikrai galėtume padėti Lietuvai ir jos lietuviams. —

Prie NL žodžio dera pridėti štai kas:

1. Reikia, kad ne tik mes padėtume Lietuvai, bet kad ir Lietuva padėtų mums. Išeiviai turi būti ne tėvynėje vykstančio gyvenimo teisėjai, bet nuolankūs prašytojai gelbėti nuo tautinės mirties.

2. Niekas išeivių nuo tautinės mirties neišgelbės, jei jie patys nesugebės realiai įvertinti sąlygų, į kurias pateko, ir uždavinių, kuriuos jie savo tautai privalo atlikti.

3. Niekas nepadės ramintis: geriau prisipažinti, kad didžiumoje neįvertinamos nei sąlygos, nei uždaviniai.

4. Likimas NL redaktoriumi buvo toks nedėkingas, kad iš visų didesniųjų reakcininkų tik jį vieną išstatė Expo 67 tarybinių lietuvių pavojū; daugumas veiksniškų ve-

kėjų laimingai gyvena tolokai nuo Montrealo, gi ponas Kardelis atsidūrė lyg ant ugnikalnio. Jis labai sunkiai dėjos į galvą savo paties rašiny minimą "didelį apdairumą, žinojimą ir atsargumą". Pasiekė ne daug, tebeslidinėja tarp 1944–5 metų sapno ir šių dienų realybės.

PONAS REDAKTORIUS LAIKOSI TVIRTAI

Sausio 30 Naujtenos paskelbė K. Strikaitis straipsnį, kurį galima laikyti pavyzdiniu dėl nesustvaikymo lietuviškuose reikaluose.

KAS, KA MUMS RAŠO

KODEL, — "ŠUNIE"...?!

Su malonumu skaitau rašytojo Juozo Baltušio — "Paroduotos vasaros" fragmentus Vienybėje.

Bet Vienybės 25 Nr., kur Laurynas užtikęs Untulį kerantį miške ne savo uosiuką pavažai rėkė: Kelintą džianin, šunie... Tai kelintą, šunie...

Normaliai Lietuvoje žmonės keiksmazodžių vartojo daug ir įvairių. Bet kad niekinančiai žmogų vadintų šunim ir dar už vagystę — neteko girdėti.

Svarbiausia šunies ypatybė yra ta, kad jis loja. Tad ir žmonėms, kartais perkelta prasme, būdavo duodamas šunies vardas už "lojimą". "O, tas tai geras šuva, bus geras piršlys, o anas — tai koks jis šuva, — dar tik šunelis."

Arba, kai pasamdyti advokatai ar papirkti lūdininkai teismuose "dėstė" savo įtaigojimus, žmonės sakydavo: "Kas lakina, tam ir loja".

— "Sekanti kartą būkim atsargesni, — moko K. Strikaitis, rūpestingai prisirinkęs žinių apie išeivių lietuvių ryšius su perėitą vasarą Kanadą lankiusiais Lietuvos lietuviams.

Straipsnis niekingas ypač tuo, kad jame iš Lietuvos atvykusius pristato ne kaip žmogiškus žmones, o kaip Agitpropo valdomus robotus.

Perėitą vasarą daug kas iš Lietuvos lankėsi Kanadoje ir matėsi su išeiviais. Galimas daiktas, buvo ir komunistų organizuotų pasimatymų. Bet yra tikra, kad buvo pasimatymų giminytės, buvusios pažinties bei draugystės, noro pažinti lankomą kraštą ir kitokiais pagrindais. Buvo ir tokių pasimatymų, kurių siekė išeiviai, o ne iš Lietuvos atvyksta. Ir čia nebuvo nieko nuostabaus, niekas Lietuvos nei pirkto nei pardavė. Vienas solistų, gražiai pasirodęs, buvo išeivių spaudoje purvais apdrabstytas ir tai skaudžiai pergyveno. Girdi, važlavau ir norėjau su broliais lietuviams pasimatyti, o jie lyg su peiliu į širdį...

K. Strikaitis išeiviams Lietuvos lietuvius pristato neprieteliais, žmogiškų jausmų neturintais Maskvos franklais. Iš kur tokia jo neapykanta lietuviams? Ar jis po šio rašinio dar tebeįgalvoja esąs lietuvis kovotojas ir net patriotas?

Ponas Naujtenos redaktorius laikosi tvirtai, neslidinėja. Strikaitis jam išdėsto, jei kas būna neaišku.

Kai veikia ir rašo apie bolševikus tokie žmonės, kurie tuose klausimuose per mažai išmano, tai reikia tokių žmonių saugotis. Net ir didžioji Vakarų politika Tarybų Sąjungos atžvilgiu kažnai remiasi nesusižadymu ir nepažinimu. Atsidūrė tokiose sąlygose, kad pagaliau apie bolševikus neturėtų svarbesnių pareiškimų daryti (ir net veiksmų "politika" lemti) žmonės, kurie nėra kur nors išklause marksizmo-leninizmo ir VKP (b) istorijos kurso, kurie neseka naujausios aktualios šios srities literatūros. Kur šio pažinimo nėra, ten neišvengiamai tenka susidurti su K. Strikaitis tipo rašiniais ir veikimo metodais, kurie tinka nebent nuo 1944 metų skausmuose paskendusį širdžių suraminimui.

MINTYS LEOKADIJOS DIRŽINSKAITĖS PROGA

New Yorke lankėsi Leokadija Diržinskaitė, kaip Tarybų Sąjungos delegacijos UN suvažlavime narė, o be to dar — LTSR užsienio reikalų ministrė ir t. t. Ta proga ne vienam mūsų tautiečių pavyko parodyti ne-

Tęsiama 5 psl.

recognition for present day Lithuanians. We must prove that such a nation exists and it should have a vote in the United Nations.

It seems to me that Lithuania has such a struggle to be heard at all, that no one should ever stand in the way of any recognition given to it — no matter what regime may be in power.

It baffles me why Draugas and Keleivis sink the country into oblivion at every turn, at every opportunity to promote it as an existing nation.

We may not like each representative arriving to USA from overseas, but it still gives an opportunity to stress the words "Lithuanian" and "Lithuania". And one way to acquaint the people in America with the fact that there is such a nation and it has great potentialities in all fields of human endeavor, is to promote greater news coverage of its celebrities and cultural activities.

ANNA KUMSTIS
Newtonville, Mass.

STEBĖTOJO PASTABOS

Iš dabartinės Lietuvos Ameriką lankė: dramaturgas Saja, istorikas prof. Jurgis, Veterinarijos akademijos reikalų vedėjas, A. Grigiskis, knygų leidimo komisijos pirmininkas Tornau, o trims mėnesiams studijoms mainais atvyko širdies specialistas dr. Brėdikis.

Amerikos lietuvių Lietuvą pernai lankė, sakoma, apie 300. Jų tarpe didelę grupę sportininkų, poetas J. Mikuckis, knygų leidėjas, V. Saulius, dailininkas Vizgirda, Vieniybės redaktorės Sal. Narkeliūnaitė ir Demie Jonaitis, bostonietė Ona Ivaska-Ivaškevičienė. Vilniaus u-te medžiagos tris mėnesius rinko Lafayette kolegijos literatūros profesorius Br. Vaškelis. Vizgirda Aidų žurnale apibūdino ir Lietuvos menininkų darbus.

Lietuvių operos tėvas, Kipras Petrauskas palaidotas Rasų kapinėse, kur ilsisi dr. J. Basanavičius, poetai A. Vaičiūnas, J. Tysliava, V. Mozūriūnas ir daug tautai dirbusių lietuvių.

Būtų, rodos laikas Vilniuje visuomeniniu pagrindu, suorganizuoti draugią prižiūrėti ir dailinti Rasų kapines. Ir Amerikos lietuviai galėtų padėti. Vilniaus Kultūros muziejuje įvykusioje parodoje apie šias kapines, E. Danilevičius išstatė įdomios medžiagos.

Visa eilė pasisakė dėl bendruomenininkų išleisto spaudos Metraščio, 1966-I; veik visi mano, čia buvo vairo bandymas atlikti vyro darbą. Kada vyrų išaugs?

Amerikiečiai ukrainai jau sutarė su Harvardo u-tu įkurti ukrainistikos profesūrą. Aukų tam tikslui jau turi \$270,000 ir paskelbė vąjį iki rugs. 1 d. surinkti dar \$330,000, tikslu sudaryti reikiama 600 tūks. dol. fondą. Planuojama surinkti net \$1,530,000, trims profesūroms. Mūsų Lietuvių fondas tolygių minčių dar negalvoja, bet, po senovei, telkia pinigus, kurių likimas bene bus, kaip senųjų Amerikos lietuvių Lietuvių Atstatymo

b-vės, ar daugelio pašalpi- nių draugių kolonijose?

Kanados lietuviai savo Kultūros fonde teturi \$33,-000 ir 220 narių, bet ten fondą prižiūri Kanados valdžia.

Skotų ir olandų kilmės su lietuviais draugaujanti kandi- etė lankė Vilnių ir Teviš- kes Žiburiams rašo: "Vienintelis būdas neatsilikti nuo sparčiai besikeičiančios Lietuvos yra jos lankymas, ir kultūriniai apsikeltimai. Maža, vilties nusikratyti Maskvos jungu. Šiuo momentu logiškesnis taikyns būtų -- asmens teisės".

Redaktoriui J. Kardeliui veiksnį nutarimai Cleve- lande jau kažkodėl pasidarė neaiškūs. Sako: "Klausimas santykių su Lietuvoje gyvenančiais lietuviais dabar yra atsideres painiavų ir neaiškumų laikotarpyje".

Lietuviams, kurie tiki dr. Šliūpo ir prof. M. Biržiskos pažūroms, painiavų ir neaiškumų nėra.

Drauge A. Biržys rašo: "Daug yra pas mus mišlių."

Kipro Petrausko laidotuvių Rasų kapinėse Vilniuje.

Mišle, pavyzdžiui, nėra Vienybė." Būtų smagu pripažinti Biržiui intelektualinio pajėgumo suprasti Vieniybės anglų skyriaus redaktorės Demie Jonaitis eilėrasčiai (ypac Encounter in Vilnius) ir rumunų žydų kilmės Viktorijos Feldom sprendimas apie mūsų liaudies meną, atlankius prof. Gimbutienės Kalifornijos u-te suruoštą parodą. Sako: "Aesthetical- ly, Lithuanian folk art has a quality all its own".

Žurnalo Lituanus nr. 2. ka- žin, ar sudomins bent šimtą tų 5,000, kuriems ne- moka mai siuntinėjamas? Redaktorius prof. A. Klimas pateikia didoką straipsnį, Balto-Slavic or Baltic and Slavic? Pritariame jo įsiti- kinimui, kad baltų kalbos iš- sirito iš pirmąkartės indo- europiečių prikalbės, o ne dvyneku gimė sykiu su slavų, tačiau jo straipsnis -- ne vietoje Lituanus žurnale, kaip ne vietoje ir kalbininko

prof. A. Salio brandus raš- tas apie rusicizmą briovi- mąsi į dabartinę kalbą Lie- tuvoje. Įdomūs Vieniybės anglų skyriaus redaktorės Demie Jonaitis eilėrasčiai (ypac Encounter in Vilnius) ir rumunų žydų kilmės Vik- torijos Feldom sprendimas apie mūsų liaudies meną, atlankius prof. Gimbutienės Kalifornijos u-te suruoštą parodą. Sako: "Aesthetical- ly, Lithuanian folk art has a quality all its own".

SLA 4-tas Apskritis (Conn.) suvaziavimas, V. M. Klausutis Tėvynėje pasako- ja, reiškė "tvirtos dvasios ir vilties dėl organizacijos ateities, nes SLA veikėjai esą dar pajėgus. Reiktų tik patyrisio, kvalifikuoto SLA organizatoriaus".

Iš kairės ir is dešinės

Atkelta iš 4 psl.

susigaudymą laikysenoje. O nesusigaudyti nebuvo ko, nes čia viskas aišku.

Pirmiausia -- viešnia buvo TSTRS dele- gacijos narė. Nei mūsų nei niekieno kito pripažinimo ji nebuvo čia reikalinga. Toliau -- ji tikrai yra LSTR ministrė. Čia irgi niekas mus Vakaruose nepaklaus, ar mums tai patinka, ar mes pageidautume ko kito. Ir nenuostabu, kad visoki memorandumai bei protestai taip ir praėjo pro šalį. L. Dir- žinskaitės statuso nepalietė.

Tik kyla klausimas, ar UN tarybinė dele- gacija, kad ir su LSTR ministre, atstovauja lietuvių tautą? Atsakymas galėtų būti toks: atstovauja ne tik lietuvių tautą, bet ir visas tautas, nes kompartija yra visų tautų liau- dies atstovas. Bet galėtų būti atsakymas ir toks: lietuvių tautą Diržinskaitė galėtų atsto- vauti tik tuo atveju, jei ją tam reikalui pa- skirtų laisvais rinkimais išrinkta vyriausy- bė. LSTR vyriausybė, vieny nuomone, iš- rinkta gerais rinkimais, kitų nuomone, iš- rinkta nelaisvos procedūros keliu. Kas nėra komunistų partijos simpatikas, tas, aišku, nepripažįsta tai partijai prigimtinės teisės atstovauti tautas ir (dar aiškiau) -- L. Dir- žinskaitė lietuvių tautos neatstovauja. Bet, kaip matome, tai eina iš mūsų nusistatymo. Iš mūsų nusistatymo eina ir sprendimas, ar su ja reikėjo kalbėtis ar be zodžio mesti supuvusių pamidorų.

Si politinį klausimą palikus nespirstą, galėjo būti su ja kalbama, kaip su žmogumi, kuri ištikryjū turi gero auklėjimo ir gerų manierų, o mūsų tėvynėi, galimas daiktas, nieko pikto nepadarė.

Išmintingiausia buvo L. Diržinskaitė su- tikti šilta draugiški, bet griežtai išsusi- kant jos pareigų pripažinimo ar nepripaži- nimo.

SSSR tikrai būtų malonu iš Vakarų galybių išgauti dabartinės Baltijos valstybių būklės pripažinimą. LSTR ministrės atsiradimas SSSR delegacijos sudėtyje yra tam tikras atsargus mėginimas Vakarų pratinti prie dabartinio Baltijos respublikų statuso. Kas išsėlyti buvo padaryta, kad SSSR ieškomas pratrinimo efektas nebūtų sėkmingas, tai tas ir tebuvo kova.

Reikia pasakyti, kad kai kas buvo ir pa- daryta, o dar daugiau buvo galima padaryti. O nemandagus L. Diržinskaitės traktavi- mas, ypač privačiuose susitikimuose, tepa- rodė nemandagyljū auklėjimo trūkumus.

PASIVAŽINĖJIMAI

Veiksniat lieka veiksniais, rezoliucijos rez- zoliucijomis, o gyvenimo eiga diktuoja savą taktiką. Prieš tuziną metų buvo didelis įvy- kis parašyti į Lietuvą laišką ar gauti laišką iš Lietuvos. Dideli įvykiai buvo siuntinių siuntimas, iš anos pusės gavimas. Dabar

visa tai jau privatus, nieką nestebinantis reiškinys. Ir kas svarbiausia, -- visa tai daug kam šioj ir anoj pusėj padėjo ir vargu ar kam pakenkė. Ir Lietuva nebuvo nei nupirka, nei parduota.

Pastaraisiais metais jau ir į Lietuvą nu- važiuoja ar iš ten atvažiuoja pas gimines ar pažįstamus pasisvečiuoti irgi pradeda ne- stebinti. Kam reikia, tas ir važiuoja. Kas važiuoja, suranda kelius ir į jam rūpimas įstaigas. Ir važinėja jau tiek daug, kad sve- čiavimasis iš anos pusės ar anoj pusėj jau darosi kasdieninis reiškinys.

Jei šioje srityje ir toliau reikšis pažanga, tai ateityje palaipsniui žmonės atpras pir- moje eilėje dėstyti savas politines doktri- nas, ims domėtis ir kitomis sritimis. Ne vienas dar prieš senatvę ir mirtį suspės rasti savo naudingą vietą tėvynės Lietuvos atžvilgiu.

Kad per pastaruosius kelis metus mūsų visuomenės galvosenoje įvyko didelių paki- timų, matome, kad ir iš tokio reiškinio. Kai prieš du metus iš Vilniaus Chicagoje lankėsi profesorius, visi su juo kalbėjusieji turėjo nemalonių iš vadinamos "patriotiškios" pusės. Beveik po dviejų metų iš Vilniaus toje pat Chicagoje lankėsi kitas profesorius. Kas su juo kalbėjosi, irgi turėjo nemalonių: Naujienose J. Bertašius tiesiog pasi- piktino, kad jam nebuvo sudaryta progos su svečiu pasikalbėti! Vadinasi, prieš du me- tu buvo triukšmas keliamas dėl to, ko šian- dien jau reikalaujama.

DAR IŠ SUSITIKIMŲ MONTREALYJE: iš kairės - A. Laurinčiukas, Lilija Kavaliaus- kaitė ir Aleksandras Drobnyš, Lietuvos Mi- nistrų Tarybos pavaduotojas.

Jono Valaičio nuotrauka

mes

Atkelta iš 4 psl.

Velionis Ernestas Galvanauskas, yra pareiškęs: "Užsienio lietuviai turi ieškoti ryšio su lietuviais Lietuvoje. Esamos sąlygose eikime į santykių su žmonėmis, ne komunistų partija, ar sovietiniu re- žimu. Reikia sekti, kaip vystosi ten gyvenimas: kur pažanga, kas apleista, kur džiūsta".

Lietuvą atlankiusi artistė Rūta Lee, pasikalbė- jime per radiją su Jonu Valaičiu, tarė: "Rūpinkitės jaunimu, Lietuvoje, turėti su juo geresnį susiprati- mą, nes visas pasaulis netrukus bus jaunesnės kar- tos rankose".

Ameriką lankęs rašytojas, J. Baltušis, sugri- žęs į Lietuvą, pareiškė: "Namič, Lietuvoje, einam, dirbam, statom, kūrjam..." Vilniaus Tie- sai dabartinė Lietuva esanti: "Sujungusi visas savo žemes, suverenė ir lygiateisė, iš žemės ūkio kraš- to pasidariusi gana aukštos kultūros pramonės- žemės ūkio sovietine respublika. Pagausėjo darbo klasė, lietuviška inteligentija, kolchozninkai val- stiečiai..."

Lietuvoje dabar daugiau negu 3 milijonai gyven- tojų, kurių, mažiausia, 75-tas nuošimtis lietuviai.

Istorijos keliu einančią tautą moko ir laikas ir gyvenimas. Laikai tamsūs ir neramūs. Tačiau, kančiose ir suirutėse žmonija, labai gali būti, mums nejučiomis žengia keliu, kurį Visatoje pa- stebėjo mūsų filosofas Kantas, Karaliaučiuje 1784 metais, vokiškai parašęs Idee zu einer allgemeinen Geschichte in weltbuergerlicher Absicht (žmonijos akimi pasižiūrėjus į visuotinos istorijos idėją). Čia jis pareiškė: "Visuma imant, žmonijos istori- ją, gali būti įkūnijimas paslaptingo Visatos plano įvykdinti politinę santvarką, bendrą valstybę, ku- rioje visi visų žmonių gamtos įdiegtieji gabumai galėtų pilnai vystytis".

PARDUOTOS VASAROS

FRAGMENTAS IŠ II TOMO (tęsinys)

Virto ažuolai

Apkabino Stanislovą per juosmenį, prisiglaudė veidu jam prie krūtinės, plačios kaip krosnies koptūras:

— Mušk verčiau mane, Stanislovėli!

Stanislovas sudrebėjo, taip jį įdūkino Kazytė. Iškelė aukštyn savo kaimštį, didelį, baisų, ir kirto iš viso peties... į trobos balkį. Net sienos sudrebėjo, net pabyrėjo smulkūs spaliukai iš lubų. O sukirtęs atsileido Stanislovas visas, sukežo iš karto, tarytum nė sveikatos jame nebėkų. Sėdo ant suolo, atsišliejo nugara sienos ir sėdėjo galvą panarinęs, į nieką nežiūrėdamas. Tylėjo ir Laurynas, vis dar baltas, neramus.

— Štai ir gerai, prie stalo visi, — prašneko Kazytė, ir taip nusišypsojo, kad lūpų jos veide visai nebėliko. — Kaip tik priešpiečiai, jau norėjau ir šaukti visus... Tik Antanėlio betruksta.

Sukosi ji krosnies link, atidengė, kraukė iš vidaus puodą. Ir tada įėjo trobon Antanėlis.

— Kas per dyvai namuose? — paklausė. — Untulis pavartėj spiaudosi, ir jūs visi — lyg drignių apsiėdę. Kas čia buvo?

— Kas jau ten bus, — atsišaukė Kazytė. — Priešpiečių sėdam. Pačiu laiku pataikei...

— Kokie priešpiečiai gavėnioj? Apsiryti galima.

— Nukalbi. Kad lašinių, sūrio, sviesto, gal ir apsirytum, o čia kas? Rugelių dagtienė, bulvelė žiponuota!

— Gal ir šitai, — sutiko Antanėlis ir sėdo prie stalo, o kai atsišėdo Kazytė šalia, tuoj uždėjo ranką jai ant peties.

Laurynas su Stanislovu lupo pirštais bulves, skersomis sėmė mediniais šaukštais tamsią, tirštą ir lipnią rugių dagtienę. Ir abu nežiūrėjo vienas į kitą.

— Vis dėlto nutiko? — sunerimo Antanėlis. — Nei šiokie jūs, nei tokie...

O kad niekas jam neatsakė, tai sukosi į mane:

— Kas čia buvo, piemeni?

Dabar Laurynas, Stanislovas ir Kazytė sužiuro į mane. Visi laukė, ką pasakysiu. Ir Antanėlis laukė. Kazytė iš nekantrumo net kilsterėjo nuo suolo.

— Nieko nebuvo, — sumelavau. — Šeiminkė priešpiečių pašaukė, tai sėdim.

— Vaikas nemeluos! — pagyrė mane Kazytė. — Vaiko balsas tasia angelėlio balsas.

Antanėlis pasižiūrėjo į mane, ar tikrai jau toks aš angelėlis, pakraipė galvą, bet nieko nebeklausė. Tylėjo ir visi kiti, semdami neišsibaigiančią dagtienę.

— O jau velykos, — sučiauskė Kazytė. — Šventė, džiaugsmas mažam ir dideliame. Velykos! — atsiduso ji. — Kai maža buvau, kaip laukdavau velykų. Dienas skaičiuoju, valandas veriu... Dabar pasenau, už vyro išėjau, o vis tiek laikiu nesulaukiu.

— Anokia senė! — vėl uždėjo Antanėlis jai ant peties ranką, kurią Kazytė buvo nustūmusi.

— Kur ne senė, kad senė. Amžėlį pragyvenau, už vyro išėjau... O vis tiek laikiu ir gana, — guodėsi Kazytė. — Štai rytoj ugnelės šventos eiti... Kuris gi eisit? — paklausė ji, pažiūrėdama į Lauryną su Stanislovu.

— Po tėtėlio Stanislovui nešti, — pasakė Laurynas. — Jis vyriausias. Ko dar klausti?

Stanislovas pasižiūrėjo į jį, pasakė:

— Parneš Antanėlis.

— Pats jaunėlis?

— O ko jau neparnešt? — įsiterpė Kazytė. — Jeigu Stanislovas sako, tai parneš.

— Jaunėlis?!

— Taigi kai vesi, ir tu parneši, — pasakė Stanislovas Laurynui. — O kad palaidas, tai patylėk. Mano pasakyta.

— Tavo pasakyta? Ko tu čia komanduoji visus namus? Tavo dalia čia lygi, kaip ir manol...

— Vėl jūs už krūtinę, — pašoko Kazytė ir nustūmė Antanėlio ranką nuo savo peties. — Tegu neša Laurynas, kad nori, tiktai nesiriekit susimildami, didysis gi ketvirtadienis...

— Parneš Antanėlis.

— Neparneš!

Antanėlis padėjo šaukštą ant stalo, apsiašarėjo.

— Broliukai, brangūs, ko jūs dabar? Ačiū tau, Stanislovai, tik nereikia. Nešk tu, tegu neša Laurynas, kad tiktai geruoju, kaip motutės pasakyta...

Ir jis apsiverkė jau visai. Laurynas pasižiūrėjo, nusišpiovė ir pakilo nuo stalo.

— Dėl manęs... — burbtelėjo nueidamas. — Tiktai prieš žmones kaip? Užjuoks negyvai, kad jaunėlis.

— Ne tavo bėda, — pasakė Stanislovas.

— Dėl manęs...

Stanislovas nieko nebesakė. Kazytė dėkojo:

— Vyras tu, Stanislovai. Maniškis sutizo, o tu pasakei, ir visiems gerai. Iš karto šviesiau akyse.

— Nukalbi.

Dail. E. Katiliaus piešinys.

— Už tokio vyro merga ištekėjusi bus kaip už mūro. Visą tu žinai, nieko tu nebijai...

Antanėlis pasizulino šonu į žmoną, paklausė:

— Ar tai aš blogesnis? Stanislovą taigi nurungiau. Ir Lauryną. Ar blogesnis?

— Nurungei, nurungei, kur nenurungsi, — numykė Kazytė.

— Nurungei, kai už nugaros valakas, — pasakė Laurynas iš tolo.

Antanėlis tuoj vėl uždėjo Kazytei ranką ant peties, pagalvojęs, visai apkabino ją per pečius:

— Ne valakas rūpėjo Kazytei, kai už manęs ėjo.

— Tai ant dveja.

— Kaip ant dveja? — sužiuro Antanėlis. — Tu, broleli, sakyk, bet ir žodį prilauk.

— Laurynėlis teisybę sako, — sučiulbo Kazytė. — Auksiniai.

jo žodžiai. Vyras be valako — koks vyras? Tiktai ar kiekvienam durniui pakliuva valakas? Mano galva, kas ko vertas, tai ir gauna. O vyras be valako — tasia valakas be vyro.

Kalbėjo ji šitai, o pati žiūrėjo į Lauryną ir šypsojosi, ir vėl jai lūpos prapuolė nuo veido. Laurynas taip pat žiūrėjo į ją, tik nesišypsojo, o trūkčiojo kairiuoju žandu.

— Ogi velniai tave žino... — sumurmėjo nususukdamas.

— Taigi ko vėl? — atsiliepė Stanislovas. — Kas negerai? Ko trūksta?

— Iš tikrųjų, Stanislovėli. Ko gi mums trūksta? Jauni visi, sveiki, gražūs, pavalgę sociai, ne nudryžėliai kokie... Ko dievulį medin varyti? Velykos ateina, svečių pasikviesim...

— Kokių svečių? — atsiduso Laurynas.

— Gerų svečių, — atsakė Kazytė. — Bile mėšlo kieman neįsileisim. Ar mes ubagai, plikšiai kokie, kad su bet kuo prasidėt?

— Iš tikrųjų gi, ko nepasikviesit? — pritarė Antanėlis. — Pilnas mūsų kiemas jaunų... Tai tik aš, va, senis, su pačia, o jūs abu be pačių.

— Jeigu tik Stanislovėlis leis, — suabejojo Kazytė.

— Mano leidimo bereikia? Sakei, pakviesi, tai kviesk, ko dešimt kartų šnekėt?

Laurynas priėjo vėl prie stalo. Pasižiūrėjo į Kazytę, tarė:

— Žiūrėk, martele.

— O kó man žiūrėti? Negerai ką darau? Gal netelsingai? Tai pasakyk.

— Labai jau įgadna tu šu visais.

— O tavo galva, kirstis reikia?

Laurynas patylėjo.

— Žiūrėk, martele... — pasakė vėl, nueidamas šalin.

*

Išsisklaidė pavasarinė niūkstis, nusėdo drungmė. Didžiojo šeštadienio vakarą suskambo net gruodelis, ir vaikės užsitraukė plonu ledeliu. O į rytą nubalo visa žemė aplinkui, apsitarkavo šerkėnu tvoros, trobesių apatiniai vainikai. Rytuose ėmėsi aušra, ir nors saulė dar nežvelgė nė vienu krašteliu, lengvai galėjai atspėti: ateina labai gera diena.

Namuose broliai negalėjo pasidalinti širdies gerumu. Stanislovas prašė Antanėlį:

— Taigi važiuok, su Kazyte važiuok, kad abu, kaip gaspadoriai.

Antanėlis, tik ką išsirangęs iš šilto patalo, kur gulėjo su Kazyte, nesidavė įkalbamas:

— Tu pats važiuok, broleli brangus. Vyresnėlis esi, tau vadeles į rankas. Abu su Laurynu važiuokit.

Laurynas buvo išėjęs bažnyčion iš vakaro, tai Stanislovas vėl kalbėjo:

— Nebegaiškite, važiuokit, taigi kiek kartų prašyti reikės?

Iš stacijos atėjo Kazytė, žlibomis sagstydama sijoną, dengdama plačią krūtinę prakirpa. Plaukai jos buvo nugulėti dešinėn pusėn ir kadojo lyg nebauptų linų kuokštas, kairysis žandas raudonas, giliai įsiurbęs pagalvės mezginių raštą. Sustoję priešais svaikinį, prašė:

— Vaziuok tu, Stanislovėli. Pasiliksim mes su piemeniu, krosni iškūrensiu, gyvulius sudabosiu.

Bus laugiau

Meno ir pašto ženklų parodos

Edvardas Šulaitis

Vasario mėnesį Chicagoje įvyko dvi lietuvių meno ir viena pašto ženklų parodos. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje vasario 10-29 d.d. savo kūrinius buvo išstatę Petras Aleksa ir Zita Sodeikienė, o Čiurlionio galerijoje nuo vasario 17 iki 25 dienos vyko Chicago ir apylinkės lietuvių dailininkų (ju buvo 32 su 74 darbais) pasirodymas. Prie šių parodų pridėtina ir Lietuvių Filatelistų Draugijos suruoštoji XIII-ji pašto ženklų paroda, vykusi vasario 16-18 dienomis Balzeko automobilių parduotuvės patalpose prie jo vardo kultūros muziejaus.

Iš meno parodų išskirtina bendroji paroda, skirta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 50 m. sukakčiai paminėti. Jau faktas, jog ji sutraukė 32 dalyvius yra džiuginantis. Tačiau parodos salėje stipresniųjų dailininkų nebuvo: gana didelė dalis -- jauni žmonės dar tik pradėdą žengti į dailės pasaulį. Tas iš dalies geras dalykas, tačiau bendra parodos vertė nuo to nukentėjo. Kiek nuvylė ir kai kurie mūsų vyresnieji dailininkai, kurie nepasistengė parodyti naujų darbų, o pasitenkino jau ankstesnėse parodose matytais kūriniiais. Pasigendama čia Petravičiaus, prof. A. Varno, Z. Kolbos, K. Zapkaus bei kitų stipriųjų.

Kaip atidarymo metu kalbėjęs Čiurlionio galerijos globos komiteto pirm. kun. Borevičius, S. J. pažymėjo, kiekvienais metais bus rengiamos (Nepriklausomybės minėjimo proga) jungtinės lietuvių dailininkų parodos toje galerijoje, bet jos apjungs visus S. Amerikoje gyvenančius dailininkus. Reikia manyti, jog ir atranka jose bus jau stropesnė.

Henrikas Blyskis, jaunosios kartos atstovas, nusinešė I-ją premiją -- 300 dol. (mecenatas Lietuvių Fondas) už savo litografijos kūrinių, III-ją premiją gavo bene jauniausias amžiumi parodos dalyvis -- Alyudas Bjičūnas (jam atiteko 100 dol. premija paskirta JAV Liet. Bendruomenės centro valdybos). AI. Marčiulionis buvo vienintelis iš senosios kartos dailininkų, kuris buvo atžymėtas premija (jis gavo II-ją premiją -- 200 dol.), paskirtus Čiurlionio galerijos.

KUN. JUCEVIČIUS RAGINO BENDRAUTI SU LIETUVA

Kun. Feliksas Jucevičius, Montrealio lietuvių parapijos klebonas, šimtu nuošimčių pasisakė už bendravimą su Lietuva jo paskaitoje Chicagos Jaunimo Centre. Arti 300 tautiečių klausėsi paskaitos vasario 23 d. Santaros-Sviesos suruoštamame cikle "Mes ir Lietuva". Kaip atrodė iš plojimų bei diskusijų dauguma klausytojų pritarė paskaitininko mintims, kurios buvo labai neįprastos savo pobūdžiu.

Kaip kalbėtojas pradžioje pasisakė, jis vengė sentimentų ir buvo racionalus klausimo sprendime ir stengėsi "liudyti tiesą be baimes ir vaidmainavimo". "Matykime dalykus kaip jie atrodo, bet ne taip kaip kiti nori, kad jie atrodytų", -- buvo stipri paskaitininko tezė, kuri skatino paberti kontroversinių minčių, kokių Chicagoje dar netekas kitas taip atvirai nedrįso išsakyti.

Kun. F. Jucevičius buvo neatlaidus tiems, kurių laikrodžiai sustojo 1940 metais. Jis suminėjo didelius pasikeitimus Lietuvoje nuo tų metų, o ypačingai po Stalino mirties. Tautoje radikaliai keičiamasi -- ekonominiai ir politiniai. "Apsilenktume su tiesa, jeigu sakytume, kad lietuviams komunistams neegzistuoja tautinis klausimas", -- sakė kalbėtojas. Jis pažymėjo, jog yra likimo ironija, kuomet dabar už Lietuvą krašte turi kovoti tik tie kuriems neprikla. Lietuvoje tebuvo vetos tik kalėjimuose ir kuriuos mes vadiname išdavikais.

Kun. Jucevičius nurodė, jog ryšiai su Lietuva yra savaime suprantamas dalykas ir dėl jų reikalingumo negali būti diskusijų. Tik reikėtų nutarti -- kaip juos vykdyti. Į šį klausimą paskaitininkas nedavė atsakymo, nes būtų medžiaga kitai paskaitai. Diskusijose paprašytas, jog tokia tema pakalbėtų kitą kartą, atsakė, jog Chicago turi "daug protingų žmonių, kurie galėtų tai atlikti".

Kalbėtojas labai kritiškai žvelgė į "veiksnius", pažymėdamas, kad sveikai politiškai galvojančios vadovybės išeičioje iš viso nėra. Didelė dalis Montrealio lietuvių net nežino kad kokie nors veiksniai egzistuoja. Veiksniai nėra kartu su tauta. Koks gali būti veiksnys, jeigu ji sudaro partijos, kurioms priklausė mano diedukas ir

Gera įspūdi paliko pašto ženklų paroda, pasižymėjusi savo turtingumu, įvairumu bei kruopštumu. Bendrai, pašto ženklų rinkėjai yra tvarkingi bei drausmingi žmonės, tai jų parodose tas ir atsispindi. Kai kas parodomis yra linkę vadinti po ranka pasitaikiusių eksponatų išdėstymą ant stalų (tokios būdavo spaudos parodos per mūsų Kultūros kongresus). Tokiems kaip tik reikėtų daug pasimokyti iš mūsų filatelistų, kurie savo rinkinių sutvarkymui parodomis pašvenčia šimtus valandų iki kol išdrišta juos rodyti viešumai.

Šioje parodoje geriausiai rinkiniai buvo premijuojami. Įdomu, kad pirmąją premiją nusinešė ne lietuvis, o lenkas, atvykęs net iš Kanados -- Jan Chalecki, kuris buvo išstatęs nepaprastai vertingą ir sudėtingą pirmųjų (vadintų "baltųjų") lietuviškų pašto ženklų rinkinį ir už tai gavo "Grand Award" premiją. Kiti premijas gavusieji: A. Ruzgas (iš New Yorko), J. Grigaliūnas (Cleveland, Ohio), C. Matusas (Richmond Hill, N. Y.), John Norton, (Lynbrook, N. Y.), dr. A. Kudirka (Mason City, Ill.), C. A. Schafer, R. Novak (Bronx, N. Y.), I. Sakalas, (Richmond Hill, N. Y.) A. Veveris (Detroit, Mich.), A. Petrevich, V. Urbonas, B. Jurėnas, F. Fabijonas, J. Kreivėnas, V. Vijeikis, L. Kairys, P. Baužys, J. Laskus. Jaunuolių grupėje premijuoti buvo: R. Lapas, U. Ziemelis, L. Kavaleris. Premijuotųjų tarpe buvo nemaža latvių ir lenkų.

Zinomas lietuviškų pašto ženklų specialistas -- Walter E. Norton iš Philadelphia, Pa. buvo išstatęs retą rinkinį, kuris nebuvo įtrauktas į del premijų besivaržančių rinkinių tarpą. Parodoje taip pat buvo parodavinėjami pašto ženklai, o JAV paštas buvo įsteigęs čia savo skyrių.

Sąryšyje su šia sukaktuvine pašto ženklų paroda, lietuvių filatelistai pasistengė atspausdinti nepaprastai daug medžiagos apie lietuvių pašto ženklus didžiausiam pasaulyje pašto ženklų leidinyje -- Linn's Weekly Stamp News savaitraštyje, kuris yra leidžiamas Sidney, Ohio ir turi 70 tūkst. tiražą. Šio laikraščio beveik visas numeris -- vasario 12 d. ir dalis numerio -- vasario 19 d. buvo pavęsta lietuviams. Tai didelis lietuvių filatelistų laimėjimas, kuris davė Lietuvai nepaprastai daug reklamos.

tėvukas, kurie jau yra mirę, -- klausė kalbėtojas.

Savo paskaitos pabaigoje kun. Jucevičius akcentavo: "Vien tik šaukti, kad norime laisvės, negana. Veiksniai ir spauda yra už izoliaciją su Lietuva, kas yra klaidinga. Turime prarasti kelius į Lietuvą. Tai nebūs lengvas darbas, bet mes turime dėti pastangų".

Si kun. Jucevičiaus paskaita buvo antroji cikle "Mes ir Lietuva". Pirmuoju paskaitingu buvo kun. Baras-Barauskas, o kitais kalbėtojais bus Vilko žmogus -- V. Vaitiekūnas ir dr. L. Sabaliūnas.

Lietuvos operos ir baletu teatro solistas J. Mažeika neseniai atšventė 60-iasias gimimo metines. Ta proga Aktorių namuose Vilniuje įvyko vakaras, kurio metu teatralai, visuošenės atstovai sveikino jubiliatą.

Kodėl nepagerbta Lietuva

Amerikos pašto ženklų?

Kazys Matusas, žinomas filatelistas ir filmuotojas Vienybė informuoja, kad jau yra žinoma, jog Lietuvos 50 m. nepriklausomybės sukakčiai paminėti Amerikos pašto viršinininkas Lawrence O'Brion pašto ženklų neįleido. Jis aiškina, kad Patarėjų komitetas Advisory Committee VIENTALSIAI NUBALSAVO PRIEŠ TOKIO ŽENKLO ISLEIDIMĄ. Argumentuoja, kad ir kitos devynios valstybės, 1918 m. gausios nepriklausomybes, Sovietų Sąjungai jas išjungus ar joms tapus jos satelitinėmis valstybėmis, yra tokioje pat padėtyje, kaip Lietuva.

Sovietų S-ga ir satelitinės valstybės: Vengrija, Čekoslovakija, Lenkija ženklus leidžia kiekvieną savaitę ne po vieną, bet serijomis. Amerika tokių minėjimų ženklų išleidžia apie po 16-ka per metus. Jei atitinkami lietuvių organizaciniai organai rinkiminiais metais būtų kreipęsi į politinių partijų kandidatus, ypač demokratų, prašant ženklų Lietuvai išleisti, pažadant jiems rinkimuose savo balsus, toks ženklas gal būtų ir išleistas.

-- Toks pašto ženklas -- Matusas rašo -- juk svarbus

visiems lietuviams. Jame reikėjo tik Lietuvos herbo, tai ir viskas. Plačiam filatelistams pasaulyje jis jau žinomas, kaip Lietuvos ženklas. --

Savo pastabose primena ir New York Times kritiką, kai pernai buvo išleistas 20 c. pašto ženklas Gen. Maršalui pagerbti. Nors Gen. Maršalas Europai atstatyti davė ekonominį planą, bet jei po planu būtų pavykę Kiniją savo pusėje išlaikyti, gal šiandien nebūtų prieita prie Vietnamo karo.

Autorius džiaugiasi, kad Suomija buvo pagerbta pašto ženklų, kas davė viltes ir lietuviams. Bet Suomija pati išsikovojo, be Amerikos pagalbos, savo laisvę, bet kovojo tada kada jai reikėjo kovoti! Nuo redakcijos galime pastebėti, kad Suomija ir laiku savo skolas moka ir Amerikos pašto vadovybei sugebėjo savo projektą pašto ženklui tinkamai pristatyti.

Matusas primena, kad Lenkijos garbei Amerikos paštas taip pat išleido ženklą. Bet tai buvo 1,000 metų Lenkijoje krikščionybės įvedimo proga!

LIBERTY FEDERAL SKYRIAUS DESIMTMETIS

Vasario 24 d. suėjo 10 metų, kai Liberty Federal Savings & Loan Association įsteigė savo pirmąjį skyrių, Stenton ir Duval Streets Philadelphiaje. Skyrius buvo įsteigtas viceprezidentės O. Cheleden iniciatyva ir tapo vienas populiariausių bankų šiame rajone. Banko patalpose nuolat rengiamos įdomios meno parodos.

VASARIO 16 MININT

Atkelta iš 2 psl.

Pagrindinę kalbą pasakė klebonas kun. Petras Sakalys. Jis paminėjo, kad kai kurių mokslininkų manymu, lietuviškai buvo kalbama 2,000 metų prieš Kristų, gal prie Himalajų kalnų, Indijos kalnynystėje. Tuo būdu, jis mano, kad iš lietuvių kalbos kilusios sanskrito, graikų ir lotynų kalbos. Aukų ALTui surinkta \$100.

BUFFALO, NEW YORK

Buffalo, N. Y. mēras F. A. Sedita Lietuviams įteikė proklamaciją ir Vasario 16 paskelbė lietuvių dieną. Virs rotušės plevesavo Lietuvos vėliava. Visą spauda tai paminejo.

Dr. kun. V. Andriuska, MIC is Niagara Falls, N. Y. atlaikė misias. Minėjimą International Institute pravedė kun. dr. A. Stankaitis. Kalbėjo dr. Juozas Vaskas. Kalbėjo ir Baltų atstovai. Meninę programą atliko buvęs Lietuvos operos smuikininkas L. Hajos ir pianistas Raimundas Obalis iš Rochester, N. Y.

NASHUA, N. H. KALBĖJO GUBERNATORIUS IR KT.

Nashua, N. H. Lietuvos nepriklausomybės sukaktį minėjo vasario 10 d. Guertin High School. Buvo susipažinimas, banketas ir pašilksminimas. Sabres Drum ir Bugle Corps įvygavo su vėliavom ir atliko programą. Vadovavo teisėjas Leonardas G. Velishka. Lietuvis prel. A. Olkovkas atkalbėjo invocaciją. Kalbėjo New Hamp-

shire sen. McIntyre, gubernatorius John W. Kaing. kuris po savo kalbos įteikė ir proklamaciją. Teis. Lampron pažymėjo, jei lietuviai pavergti Lietuvoje, tai lietuviai visame pasaulyje yra laisvi. Lietuviškai ir angliskai kalbėjo Kazys Daugėla iš Bedford, N. H.

A. Pacevičiaus vadovybėje ir J. Karlontienės priežiūroje, lietuviškais kostiumais pasipuošusios lietuvės vaišino svečius lietuviškais valgiais.

* Bridgeport, Conn. Lietuvos nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 18 d. Sv. Jurgio lietuvių parapijos saleje. Kalbėjo Vytautas Milukas iš Brooklyno.

NEWARK, N. J. MINĖJIMĄ PRADĖJO KATEDROJE

Newark, N. J. lietuviai iškilmingai paminėjo Lietuvos nepriklausomybę Katedroje, dalyvaujant dviem vyskupams - V. Brizgiui ir Th. Boland. Dalyvavo Rūtos Ansamblio ir N. J. lietuvių parapijų chorai, vad. muzikų A. Kačanausko, V. Mamalčio ir G. Mozūrienės. Visas vyko lietuvių kalba ir sudarė įspūdi, lyg tai esama Lietuvoje.

Robert Treat viešbutyje buvo akademijs, kurioje dalyvavo virs 600 žmonių. Tarp jų buvo kongr. Peter Rodino, Jr., mērai - Dunn iš Elizabeth, Healy iš Kearny, Hoteling iš E. Newark, Newarko mero pav. Reilley, Harrison tarybos narys Cliffeli. Visuose tuose miestuose buvo paskelbtos Vasario 16 prokla-

macijos, o miestų rotušėse plevesavo Lietuvos vėliavos. Minėjimą atidarė Valentinas Mėlynis invocaciją skaitė kun. P. Totoraitis, programai vadovavo dr. J. Stukas. Meninę dalį atliko "Zibuoklių" sekstetas vadovaujamas L. Stuko. Solo ir dueta dainavo G. Mozūrienė ir L. Stukas. Bartytės mokiniai pasako tautinius šokius.

Žmonių buvo iš visos New Jersey valst., o vien iš Kearny, N. J. net 10 autobusų.

MINĖJIMAI NEW YORKE

Amerikiečiams ir kitų valstybių atstovams skirtas minėjimas suruoštas Lietuvos Gen. konsulato ir Laisvės komiteto įvyko vasario 17 d. Carnegie Endowment patalpose, New Yorke. Kalbėjo kons. A. Simutis, ministras V. Sidzikauskas, Europos pavergtųjų tautų pirm. dr. Dimitrov, Laisv. Europos kom. direktorius Flanagan. Tarp 100 svečių buvo mēro atstovas dr. J. O'Brien, Airijos, Jamaicos ir Estijos konsulai. Dalyvavo ir Barbara Rockefellerienė.

Sv. Patriko katedroje New Yorke, vasario 18 d. buvo iškilmingai paminėta Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukaktis, dalyvaujant 6,000 žmonių.

Vėliau Washington Irving mokyklos auditorijoje įvyko akademijs. Invokaciją skaitė tėvas dr. V. Gidžiūnas, OFM, atidarymo žodį tarė pirm. A. Ošlapas, Kalbėjo VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, kongr. J. Rooney ir T. Kupferman. Buvo perskaitytos gub. Rockefeller ir mēro Lindsay proklamacijos, taip pat senatorių R. Kennedy ir Javitz sveikinimai.

Programos pranešėja buvo N. Umbrazaitė, rezolucijas skaitė adv. Stephen Bredes.

Meninėje programoje - poezijos pynė - "Kai Lietuva prabyla". Deklamavo Vincė Jonuškaitė ir H. Kačinskas. Dalyvavo solistas S. Baras iš Chicago, Akompanavo A. Kepalaitė.

Publikos buvo apie 800. Po minėjimo, Gramercy Park viešbutyje buvo vaišės, kuriose dalyvavo kviestiniai svečiai ir programos atlikėjai.

TORONTO, KANADOJE

Toronto, Kanadoje, prie miesto rotušės plėvesavo Lietuvos trispalvė ir radijo bangomis buvo plačiai kalbama apie Lietuvą.

Gen. konsulas J. Žmuidzinas surengė priėmimą kuriame dalyvavo kelios dešimtys asmenų, L. Svegzdaitė ir S. Vaštoka perdavė specialią programą per Tėvynės prisiminimų radijo programą.

Ryerson Politechnikos Instituto salėje įvyko minėjimas, kuriam vadovavo G. Balčiūnas. Invokacija - kun. P. Ažubalis, Kalbėjo: konsulas J. Žmuidzinas, Paul T. Hellyer, A. Rinkūnas. Sveikino Toronto mēras W. Dennison, latviai, estai ir eilė kitų. Dr. A. Klīmas iš Rochester skaitė paskaitą iš Lietuvos praeties. Meninę programą atliko Varpo choras, vad. Dalios Skrinskaitės, Gintaro šokėjų grupė, vad. Ritos Narušytės, skautai - vad. St. Kairio. Deklamavo A. Puteris ir A. Bučinskaitė.

PARYŽIUJE

Paryžiaus lietuviai Lietuvos nepriklausomybės sukaktį paminėjo vas. 18 d. Arkivyskupo padėjėjas J. Gauet atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą. Kun. kleb. J. Petrošius minėjimą atidarė salėje, kurioje dalyvavo būrys Lietuvos draugų pran-

cūzų, jų tarpe sen. gen. J. Ganeval ir ambasadorius G. de la Tournell, Diplomatijos šefas S. Lozoraitis, atskridęs iš Romos, pasakė kalbą prancūziškai ir lietuviškai. Kalbėjo svetimšaliams globoti sielovados direktorius ir senatorius gen. J. Ganeval. Jis buvo Pabaltijos valstybėse kaip karo attacke, o dabar Pabaltijo draugijos pirmininkas. "Milašiaus Bičiulių" draugijos vicepirmininkas Fr. Richardien Marie apibūdino Milašiaus lietuviškumą. Pianistas J. Soriano, vedęs B. Minstavičiūtę, skambino pianu. K. Masiulytė deklamavo Milašiaus kūrinį, o tautinių šokių grupė pasako. Sugiedotas Lietuvos himnas.

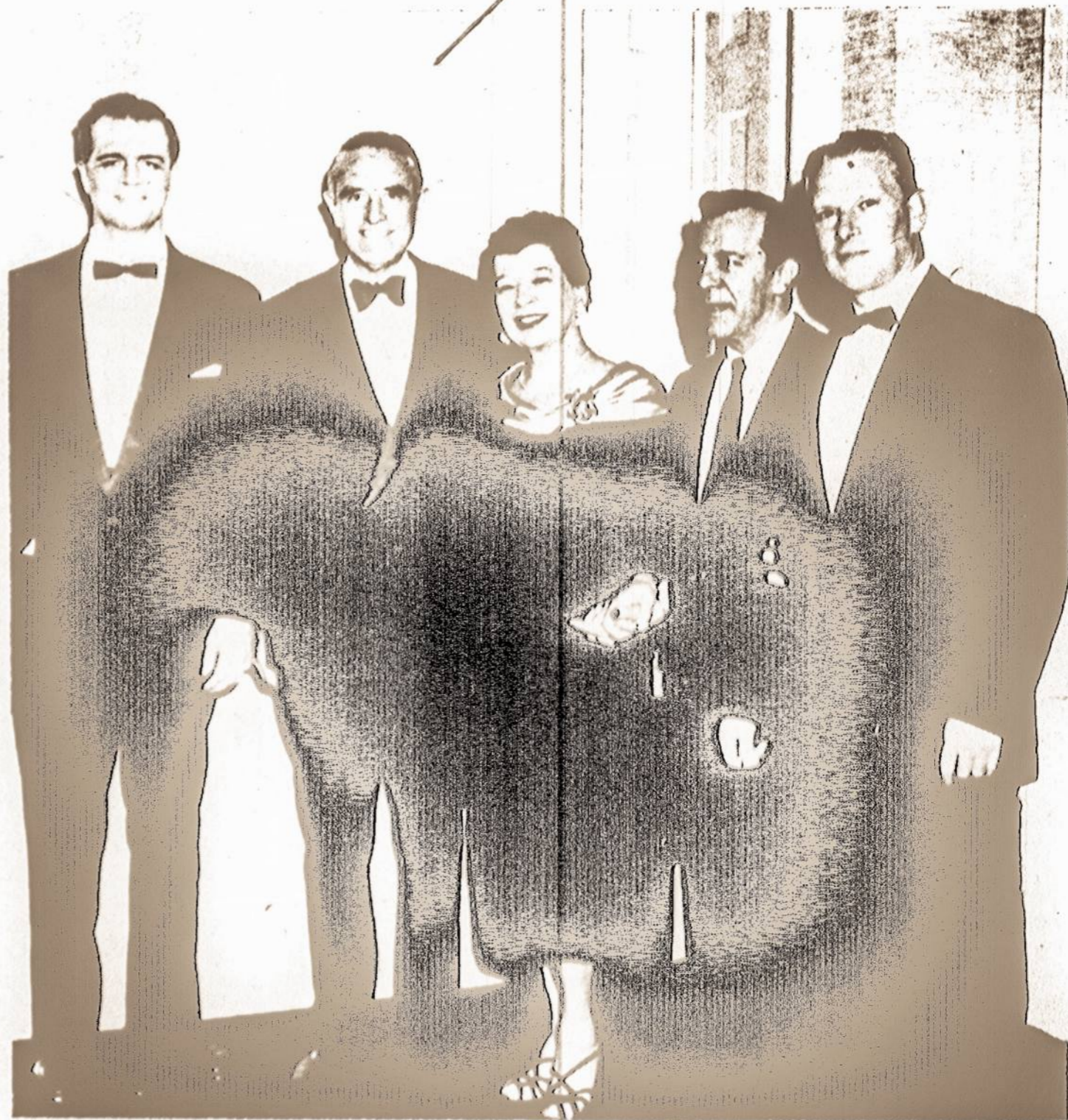
BERNE, ŠVEICARIJOJE

Berne, Šveicarijoje minėjimas susilaukė paramos šveicariečiuose. Akademijs nuose studentų katalikų rūmuose Zuriče prasidėjo pamaldomis. Jas atlaikė kun. J. Juraitis, kuris pasakė ir pamokslą. Jis profesoriauja Sono kunigų ir mokytojų seminarijose. Susirinkime pirmininkavo dr. K. Augėvičius, sekretoriavo A. Paulaitis. Kalbėjo V. Gegėckas.

Po bendrų pietų su latviais ir estais iš Vokietijos atvykęs Walter Banaitis pasakė kalbą. J. Stasiulienės grupė pasirodė su tautiniais šokiais. Visą Šveicarų spauda įvyki paminėjo, o radijo skyrė pusvalandį kalbai apie Lietuvą.

KNYGOS APIE LIETUVĄ

* Nuo sausio 22 d. iki kovo 31 Free Central Library of Philadelphia galerijoje, Logan Square, N. 20th ir Vine Sts. yra daug knygų apie Lietuvą, anglų kalba ir dailės dirbinių.

IŠ NETOLIMOS PRAEITIES... Marijona Kizytė tarp įžymių JAV pareigūnų, minint Lietuvos nepriklausomybės sukaktį Washingtone. Kairėje - buv. Michigano gubernatorius ir Valst. Sekr. padėjėjas Afrikos reikalams Mennen G. Williams ir ambasadorius Averell Harriman. Jeigu šlandien gubernatoriai ir miestų mērai skelbia proklamacijas Vasario 16 proga, priima Amerikos lietuvių delegacijas, tai didele dalimi yra Marijonos Kizytės nuopelnas, kaip ir kitų Amerikoje gimusių lietuvių, kaip A. Olis, adv. W. F. Laukaitis ir kt. Per 20 metų vadovavusi Informacijų Centrai New Yorke, Kizytė iš veiklos pasitraukė ir dabar gyvena Putnam, Conn.

VELYKINĖS NUOLAIDOS

10% NUOLAIDOS

visiems

AUTOMOBILIAMS

UŽSAKYTIEMS DOVANOTI
GIMINĖMS GYVENANTIEMS

U. S. S. R.

NUOLAIDA VEIKIA IKI

1968 BALANDŽIO 28 DIENOS

PRAŠOME UŽSAKYTI TUOJAU PER
BET KURIĄ IŠ MŪSŲ AFFILIATES
IR JŲ SKYRIUS

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 - WA 5-3455

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 - CI 5-7905

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL
AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel.: 212 - 581-6590, 581-7729

ARBA TIESIOG Į:

PODAROGIFTS Inc.

220 PARK AVENUE SOUTH,
NEW YORK, N. Y. 10003
Tel.: 212 - 228-9547

moterims

sėdėdamos, eidamos, stovėdamos

Turite laisvą minutę. Kaip ją panaudoti savo sveikatos ir grožio naudai?

KAI SĖDITE

● Stipriai atsiremdamos delnais į kėdės sėdynę, pakelkite truputį nuo grindų kojų pėdas. Po to pasistenkite ir visa nors porą centimetrų pasikelti. Iš lėto grįžkite į pirmąją padėtį. Tuos judesius pakartokite kelatą kartų. Jie puikiai stiprina pečių ir krūtinės raumenis.

● Jei leidžia aplinkybės, stenkitės padėti kojas aukščiau. Tai atima nuovargį ir apsaugo nuo venų išsiplėtimo.

● Skaitydamos atsiremkite alkūnėmis į stalą ir abiejų rankų didžiaisiais pirštais spaudykite pasmakrę. Toks nesudėtingas masažas apsaugo nuo dvigubos pasmakrės.

● Sėdėdamos sukite pėdomis, kiekviena atskirai, ratus.

● Užmerkite pavargusias akis, pridenkite jas delnais ir įsivaizduokite, kad prieš jus tamsos erdvė. Taip pabuvus tris minutes, jūsų akys pailsės.

KAI EINATE

● Nesikūprinkite! Išmokite vaikščioti lengvai, nepriverstinai. Tada ne taip greitai pavargsite.

● Užsidėkite ant galvos sunkią knygą ir pavaikščiokite su ja po kambarį — toks pratimas palaiso laikyseną, eiseną ir netgi kaklo liniją.

● Užsiimdamos namų ruošą, darykite paeiliui keturis žingsnius ant pirštų galų ir keturis — visa pėda. Tai labai sveika kojoms.

KAI STOVITE

● Iš visų jėgų įtraukite pilvo raumenis — suskaiciuokite iki šešių, o po to atleiskite. Taip darykite kuo dažniau ir prarasite nereikalingus riebalus ant liemens.

● Galvėje arba prie atviro lango pamažu, skaičiuodamos iki penkiolikos, giliai įkvėpkite ir taip pat iš lėto iškvėpkite. Tai ypač svarbu toms, kurios gyvena mieste ir mažai būna gryname ore.

● Išpūskite žandus, lyg norėtumėte išskelauti burną, o po to įtraukite juos. Tai apsaugos nuo raukšlių apie burną.

TRUMPAI IŠ VISUR

* F. BALDAUSKIENE iš Cuyahoga Falls, Ohio, perskaičiusi spaudoje Lietuvos konsulato atsisaukimą prašant aukų Lietuvos vėliavoms, nupirko medžiagos ir pasiūvusi 6 vėliavas jas nusiųtė Gen. Konsului New Yorke.

* DAUGHTERS OF AMERICAN REVOLUTION nepritaria, kad Amerikos pašto ženklas būtų išleistas su Basanavičiaus paveikslu. Jos betgi nebūtų priešingos, jeigu minėjimų proga pašto ženklas būtų išleistas su valstybiniu herbu.

* AUDRONĖ BUTVYTAITE iš New Jersey, apie kurią rašėme praėjame Vienybės numeryje, dalyvaus madų parodoje, kuri įvyks kovo 24 d. Le Cordon Bleu saleje, Woodhavene.

* DR. MILDA BUDRIENĖ dalyvavo Bostone įvykustame alergistų gydytojų suvažiavime. Ten susitiko su lietuviais gydytojais dr. A. Krišukenu, dr. G. Stapulioniene, dr. Vladu Vaitkum.

* SLA 134 kuopa moterų kuopa Chicagoje minėjo Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Minėjimą pravedė H. Čižauskienė. Z. Juškevičienė pasakė kalbą, o Marija Krauchūnienė padeklamavo eilėraščių. C. Austin vadovaujant buvo sugiedoti himnai.

Haven Realty

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuomojant Butus.

Apdraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, piniginių piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, - kreipkitės į

HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.
VI. 7-4477

Joseph Andrusis Travel Bureau

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

PETER'S
Bar & Grill

Sav.
PETRAS KADAS

Jauki vieta
įvairūs
gėrimai.

Graži salė
pobūviams bei
susirinkimams.

KVIEČIAME IR LAUKSIME JŪSŲ ATILANKANT

459 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas:
EVERgreen 4-8698

Humoras

DVI KLAUSIMO PUSĖS

Rašytojas Mark Twain pateko į kompaniją, kurioje buvo karštai ginčijamasi skyrybų klausimu.

- Jeigu vyras būtų protingesnis, nebūtų tiek daug skyrybų, - šauke įpykusi dama.
- Bet nebūtų taip pat ir tiek daug vedybų, - atkirto Mark Twain.

Klausiamas, kodėl neveda angly chemikas ir fizikas J. Dalton (1766 - 1844) paprastai atsakydavo, kad neturi laiko:

- Mano galva kimšta prikimšta visokių trikampių, cheminių reakcijų ir elektros bandymų. Mintys apie žmoną joje jau nebetelpa.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. EVERgreen 2-6440

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies Lietuvos maistas prieinama kaina.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visats reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių parciškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAŽEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.
Virginia 9-3112

CARPENTER
CABINET MAKER

CUSTOM BUILT

CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING

FORMICA WORK SPECIALISTS
AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

PASAULIO BAŽNYČIŲ ATSTOVAI POSĖDŽIAUS PRIE MASKVOS

Jonas Valaitis

Vasario 24 d. Genevos, Šveicarijos, Pasaulio bažnyčių tarybos centras skelbė, kad keturiasdešimt katalikų, protestantų ir ortodoksų bažnyčios atstovų posėdžiaus, svarstydami šių dienų ekonomines ir socialines problemas ir jų ryšį su bažnyčia. Posėdžiaus, ne kur kitur, bet Teologijos mokslų seminarijoje, prie Zagorsk vienuolyno, arti Maskvos! Posėdžiai prasidės kovo 17 d. ir tęsis per 6 dienas.

Pirmininkaus amerikietis prof. John Descher iš Metodistų Peršins teologijos seminarijos, Dallas, Texas. Jis sako, kad apie trečdalis dalyvių bus civiliai bažnytinų reikalų žinovai, visi kiti aukšti dvasiškaiai filosofai.

Princeton, N. J. universiteto Teologijos fakulteto vedėjas Paul Ramsey pasaulio bažnyčios vadus smarkiai sukritė, išleisdamas knygą "Who Speaks for the Church?" (Kas už bažnyčią kalba?). Suvažiavimo organizatoriai smulkmeniškai nagrinės ir autorius iškelia mintis, kad dvasios vada! nutolsta nuo savo griežtų bažnytinų pareigų...

Pasaulinė bažnyčios taryba sudaro 232 tikybines sektes, kurios šiuo metu neužtikrina rūpinasi paskelbti šlandieninės bažnyčios principų.

Aple tai galvodama, Bažnyčios tarptautinė taryba rugpjūčio mėn. posėdžiavo Cretos saloje ir nutarė šaukti įvyksiantį suvažiavimą. Posėdžiavimui pakvietė rusai ortodoksai pas save. Tuo jie mano sustiprinti ir Sovietų Sąjungoje gyvenančiuosius tikinčiuosius, o bažnyčių atstovus iš viso pasaulio suvažiavusius bus proga supažindinti su tikinčiųjų sąlygomis ateistinėje Sovietų Sąjungoje.

Suvažiavimo darbotvarkėje jie nutarė llesiti tikybinių pasisakymus dėl nūdienų išjudžių pasaulyje vykstant dideliems socialiniams pokitimams; nustatyti tikybinių pažūras į besikeičiantį gyvenimo vystymąsi ekonomiskai, kultūriniai, socialiniai; numatyti, kaip krikščionys turi interpretuoti visa tai su besikeičiančia pasaulietiska elga. Svarbiausia nori patirti iki kokio laipsnio turėtų būti vykdoma bažnyčios akcija tarptautinių politinių konfliktų sukūryje.

Zagarsko suvažiavimo nutarimai bus pateikti Tarybos Generalinei asamblejai, kuri renkasi Uppsala, Švedijoje posėdžiams nuo liepos 4 iki 19 dienu.

Siuose posėdžiuose iš Jungtinių Valstijų dalyvaus dr. John C. Bennett iš New Yorko Union Theological Seminarijos ir Liuteronų Seminarijos dekanas William H. Lazareth iš Philadelphia.

Romos katalikus atstovaus Mons. Pietro Pavan, kuris buvo Popiežiaus Jono XIII patarėju, kun. Jean Hamer, Vatikano sekretoriato krikščionų vienybei palaikyti skyriaus narys ir vyskupas B. C. Butler iš St. Edmund kolegijos, Londone.

Graikų ortodoksų atstovu iš Jungtinių Valstijų bus dr. Demetrios J. Constantelos iš Lexington, Mass.

Oficialiais atstovais iš Sovietų Sąjungos numatyti du Rusų ortodoksų dvasiškaiai iš Zagorsk seminarijos ir vienuolyno.

Šios rūšies suvažiavimas, kuriame bus svarstomas šlandieninės bažnyčios vaidmuo pasaulyje, Sovietų Sąjungoje vyks pirmą kartą istorijoje. Daug ką stebins, kad oficialiai bedieviškoji Sovietų vyriausybė leido pasaulinėms bažnytinėms tikybiniams organizacijoms posėdžiavimui, savo dvasiškaiai tapti pasaulinės bažnyčios nariais ir suvažiavusius atstovus nemokamai išlaikyti iš Vienuolijos lėšų Zagorsk vienuolyne.

Suvažiavime, neabejojama, bus dvasiškaiai ir iš Lietuvos. O kadangi tiek Maskvos tiek Leningrado katalikų bažnyčiose yra lietuvių kunigų aišku, dalyvaus ir jie.

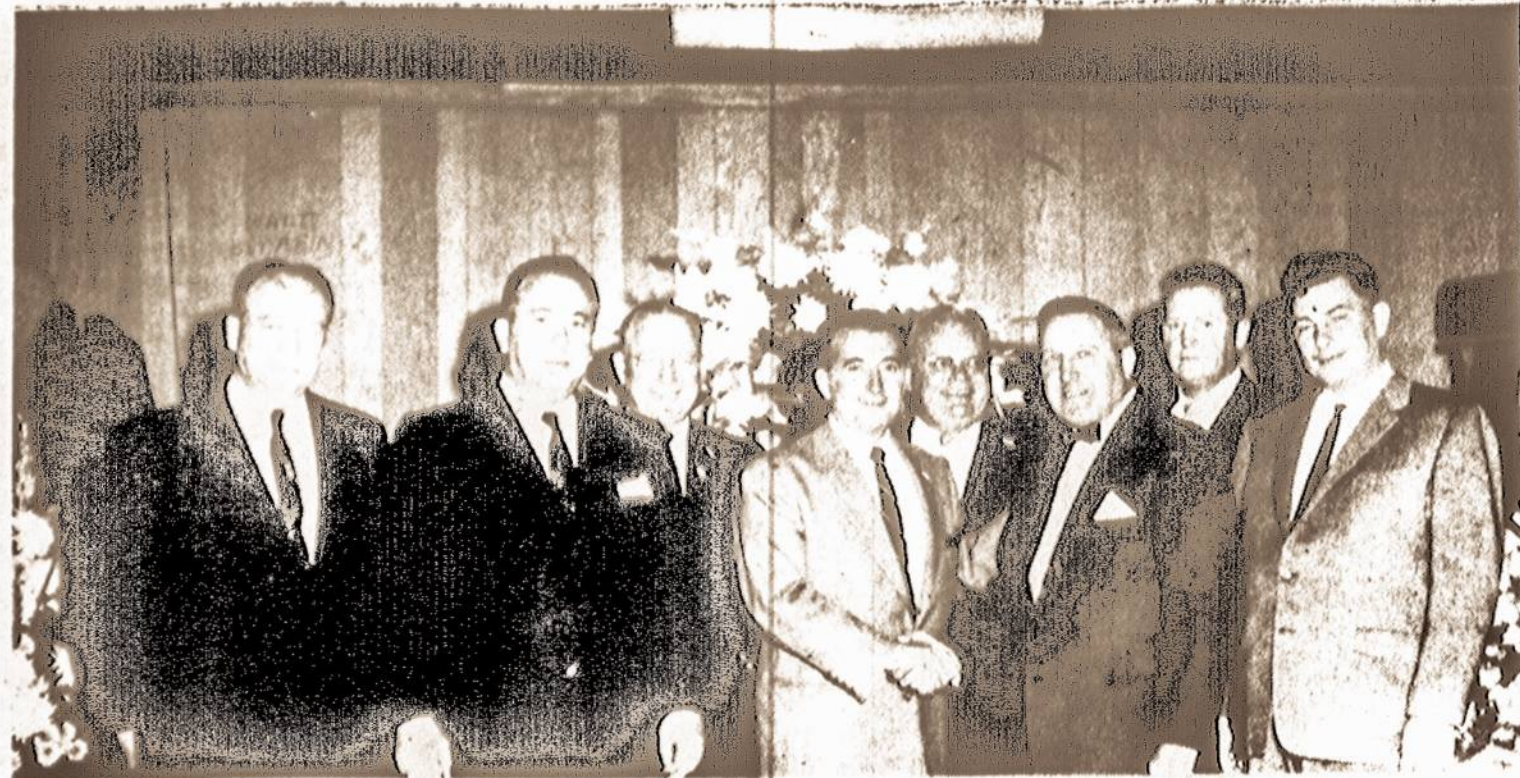
Tai bus nepaprastas suvažiavimas. Įdomu bus jo elga sekti, o po to stebėti ir suvažiavimą Lietuvos kalmyneystėje Švedijoje. Jie gali giliai paliesti ir lietuvių tautą, kurios didelė dalis yra katalikų, liuteronų, reformatorių ir kitų tikybinių sektų nariai.

IŠ LIETUVOS

* Rasytoja Ieva Simonaitytė paminėjo savo 71-ąjį gimtadienį. Klaipėdoje ją aplankė Vilniaus poetai, rasytojai.

* Komp. Česlovo Sasnausko 100 metų gimimo sukaktis buvo iškilmingai paminėta Vilniuje.

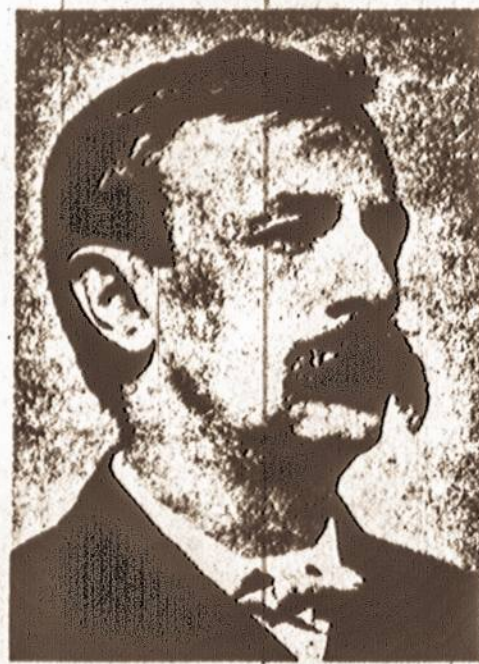
* Londone šią vasarą įvyksta Sov. Sąjungos paroda. Atskirus paviljonus turės Lietuva, Latvija ir Estija. Iš Lietuvos eksponatai jau išvežti. Beje, Expo 67 Montrealyje buvo 15,290 gintarinių suvenyrų ir kitokių papuošalų iš Lietuvos. Dauguma jų buvo parduoti.

Kearny, N. J. Lietuvių Politinio Klubo vadovybė su svečiais. Iš kairės - W. Serafinas (neseniai miręs), teisėjas Schuler, Tarybos narys Frank Vincent, kongr. Peter Rodino, Jr., Kearny Tarybos narys ir Schuyler Bldg. & Loan Association pirmininkas Petras Velevas, Klubo pirm. T. Služis, izdo globejas dr. P. Young, adv. Salvest-Silvestras. Aple šio klubo veiklą Vienybėje bus plačiau parašyta ateityje. Jono Valaičio nuotrauka

SU VILTIMI ATEITI

Harvardo u-tas išleido naują laidą garsios Edward Bellamy apysakos Looking Backward, 2000 -- 1887, kurios pirmą laidą išėjo 1888 metais, du metus po Vienybės pasirodymo. Apsaka surišta su Vienybe, nes ji buvo išspausdinta jos skiltyse 1897 m. (30-52 nr.) ir 1898 m. (1-45 nr.). Kas ją tada išvertė, nežinoma. Vienybės redaktorium buvo Petras Mikolainis, o bendradarbiais: T. Astramskas, J. Bagdonas, J. Basanavičius, J. Billūnas, A. Grinevičius, J. Grinius, K. Grinius, A. Fromas-Gužutis, A. Janulaitis, V. Jokūbynas, A. Krajauskas, V. Kudirka, J. Kriaučiūnas, P. Kriaučiūnas, A. Kamaitis, P. Leonas, V. Mačys, A. Maciejauskas, F. Naujokas, M. Pečkauskaitė, V. Pietaris, J. Radzlykynas, P. Sakalauskas, J. Šliūpas, J. Smalakys, P. Vaičaitis, P. Višinskis, E. Volteris, J. Vileišis, Joana

Edward Bellamy.

Antros laidos vertėjas jau žinomas. Tai buvo Juozo Gabrio brolis, Pranas Šiūlelis-Paršaitis, gimęs Garliavoje 1884 m., miręs Rochester, N. Y. 1911 m.

Vokiečių kalba apysaka pasirodė 1889 m. rusų 1890, lenkų 1892. Šiuo metu Amerikoje parduvinėjama penkiomis įvairiomis laidomis. Apsaka pasakoja patyrimus amerikiečio, kuris stebuklingu būdu užmigo Bostone 1887 metais ir pabudo 2000, rasdamas "rojšką" pasaulį, kuriame nebuvo streikų, mažamečiams ir moterims nereikėjo dirbti ilgų valandų dirbtuvėse už menką atlyginimą, ir taip toliau.

Nežinoma, kiek ši apysaka veikė Amerikos lietuvius 1897-1898 ir 1910 metais, bet Vienybei garbė parūpinti mūsų literatūrai vertimą, kurio originalą didingas Harvardo universitetas rado reikalo dar kartą išleisti naują laidą.

V. Širvydas

JUOZO BANDŽIUKO Baras ir Restoranas

Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

110-12 JAMAICA AVE. Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. 846-9286

RADIO AIDAS T.V. LAB.

SPALVOTI IR PAPRASTI T.V.
RADIO STERIO IR PAPRASTI
VESINTUVAI (AIR CONDITIONERS)
MAGNETOFONAI (TAPERECORDERS)
TAISYMAS IR PARDAVIMAS

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS Tel. HI 1-7747 J. PASUKONIS

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

I. JUOZAITYTĖ, pasižymėjusi Lietuvos sportininkė, laimėjusi aukso medalį tarptautinėse bėgikų varžybose. Nugalėjoja 2 km. distanciją įveikė per 6 min. 59.6 sek. Juozaitytė yra Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto studentė.

DAR VIENAS SPORTAS

Beveik po metų laiko vėl sukrapštytas naujas Sporto žurnalo numeris, pažymėtas 1968 m. sausio mėn. data. Nors ir ilgai gimdytas leidinys atrodo prastesnis už kai kuriuos buvusius. Visų pirma -- jame pasigendama mūsų sporto žinių, reportažų, o pasitenkinama tik visokiais filosofavimais. Jeigu jau nieko kito nebuvo galima sukrapštyti pirmam puslapiui kaip vieno juokdario "išpažinti redaktoriumi", tai tikrai darosi liūdna. O paskui visokios "Skeveldros", "užrašų knygtės", šešėliai ir prošvaisės -- tai lyg savotiški editorijalai. Tuomet atrodo, jog pats žurnalo redaktorius yra pamėgęs tokius dalykus, nes ir jis pats dar su vienu vedamuoju prisistato. Įdomus yra Kęstučio Miškinio rašinys apie du lietuvius jaunuolius, kurie skersai Ameriką dviračiais pervažiavo. Dar gerai atrodo keli apžvalginiai ir reportažiniai dalykai. Taip pat įdėtas ir visai padorus aprašymas apie JAV lietuvių krepšinininkų rungtyniavimą Lietuvoje, nors visokiose "skeveldrose" visokie raštininkai nepamiršo pas mus įprasto krepšinininkų nepagrįsto plūdimo.

KELIAUTOJAI APLINK PASAULĮ PAVARGO

Jau buvome rašę apie numatytą krepšinininkų išvyką aplink pasaulį ir jos neigiamą sutikimą mūsų spaudoje. Dabar visoje spaudoje tie didelio sumanymo organizatoriai prisistatė su pareiškimu, jog tas jų komitetas atsistatydina ir neina pareigų. Priežastis -- "S. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo

ir Sporto Sąjungos visuotinio suvažiavimo pasekmės".

Kaip žinome, tos pasekmės buvo tokios: tie keliautojai aplink pasaulį buvo sugalvoję nubausti vyrus, kurie važiuoja į Lietuvą. Tas jiems nepasisekė ir daugumas suvažiavimo dalyvių tokiu minčiai nepritarė. Tuomet anie narsuoliai nutarė pagąsdinti ir atsistatydinti ir įvairiuose straipsniuose pareikšti, jog kiti sugriovė Sporto Sąjungą. Tačiau čia bent kiek galvojančiam gerai suprantama, kas iš tikrųjų griaua Sąjungą. O dėl to atsistatydinimo tai maža bėda -- anksčiau ar vėliau komitetas vistiek būtų turėjęs atsistatydinti, nes visuomenėje pritarimo tokiam pasivažinėjimui beveik kaip ir nebuvo. Tik keista, jog tie žmonės nori save bei kitus apgaudinėti.

GRENOBLIO ZIEMOS OLIMPIADA

Prancūzijos kurortiniame mieste -- Grenoblyje 13 dienų tęsėsi 10-sios žiemos olimpiados varžybos. Šiose varžybose daugiausia medalių (6 aukso, 6 sidabro ir 2 bronzos) surinko Norvegijos atstovai. Pagal neoficialų vertinimą taškais jiems atiteko 103 taško. Antroje vietoje liko Sov. Sąjunga su 5 aukso, 5 sidabro ir 3 bronzos medaliais ir 92 taškais. JAV pagal medalius liko 8-je vietoje, o Kanada -- tik 15-je.

Pažymėtina jog Sov. Sąjungos ledo ritulio komanda vėl aplenkė didžiuosius savo varžovus: Kanadą, Švediją ir Čekoslovakiją, užimdama I-ją vietą. Sidabro medalius ledo ritulyje gavo čekoslovakai, o bronzos -- kanadiečiai.

LIETUVAITE EUROPOS TAURĖS FINALE

Kauno Zalgirio rankininkės, nugalėjusios Hamburgo rankinio komandą (pagal geresnį įvarčių santykį iš dviejų susitikimų), pusfinalyje susitiko su Lenkijos atstovėmis. Čia kova buvo dar lengvesnė ir kaunietės Krokuvos sportininkės nugalėjo du kartus lengvai: pas save 17:9 ir išvykoje -- 17:8. Tokiu būdu kaunietės vėl pateko į Europos rankinio taurės finalą ir čia kovo 31 d. Rungtynės vyks Bratislavoje; priešininkas dar nežinomas. Reikia manyti, jog lietuvaitės antrą kartą iš eilės taps Europos čempionėmis.

ADVOKATAS

C. A. VOKET
(VOKIETAITIS)

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Skaniausia lietuviška
duona gaunama

SILVER BELL
BAKING CO.
Sav.
A. RADŽIŪNAS

PYRAGAI VEDYBINIAMS
IR KITOKIEMS POKYLIAMS

STagg 2-5838

36-40 Stagg Street,
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKŲ FILMŲ DEMONSTRAVIMAS

Kovo 2 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Liberty pastato (1401 S. 49 Ct. Ciceroje) didž. saleje bus demonstruojami garsiniai filmai iš Lietuvos.

Čia bus rodomas pilno metražo meninis filmas "Adomas nori būti žmogumi" ir keli trumpesni filmai -- viso daugiau negu dviejų valandų programa.

Ši bus pirmoji filmų iš Lietuvos demonstravimo programa, kurią rengia laikraščio Vienybė atstovybė Chicagoje. Vėliau panašios programos vyks kas dvi savaitės, ir jose bus pristatomi patys naujausieji Lietuvos kino studijos pagaminti filmai. Taip pat numatoma demonstruoti ir filmą apie S. Amerikos lietuvių krepšinininkų viešėjimą Lietuvoje 1967 m. vasarą.

Republic LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. EV 7-2089

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuviams Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVARIEMS REIKALAMS

DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Aptarnauja visų tikybų išpažintojus nuo 1941 m.

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Nuoširdžiam ir pilniausiam aptarnavimui
Šaukite bet kuriuo laiku

DAVENPORT 6-1658

Kodis Funeral Home

63-08 FLUSHING AVE.
MASPETH, NEW YORK

AUGUST W. KODIS EDWARD A. KODIS
LICENSED FUNERAL DIRECTORS

VIENYBĖ

* J. GRIGIENĖ paskirta eiti BALF Centro reikalų vedėjos pareigas. Anksčiau ji ėjo sekretorės pareigas.

* Lietuvių tautinių sokių festivalė Chicagoje liepos 7 d. dalyvaus 44 grupės, kurios išpildys 14 šokių. Vadovaus New Yorko Jadvyga Matulaitienė. Valeška ruošia dekoracijas.

* New Yorko filatelistai su Kazlu Matuzu priešakyje pateikė spaudai daug informacijų apie Lietuvos pašto ženklus. Linn's Weekly Stamp News, leidžiamas Sidney, Ohio, vasario 12 d. laidoje talpino net 13 straipsnių apie Lietuvą ir jos ženklus, paminėdami su jais susijusius istorinius įvykius.

* SLA 38 kp. susirinkimas įvyks kovo 7 d. 7 v. v. Liet. Tautininkų klube, 449 Grand St., Brooklyne. Bus Pildomosios Tarybos rinkimai. Atsisakius iš pareigų Mrozinskienei, naujuoju fin. sekretorium yra F. Dimas, 705 Seneca Ave., Ridgewood, N. Y. Tel. Ev. 1-4774.

* JŪRATĖ KAZICKAITĖ, po trumpų atostogų pas tėvus gyv. New Rochelle, N. Y., vasario 22 d. išskrido į Vietnamą, kaip laikraščio korespondentė.

* ADOLFO MEKO naujas filmas "Windflowers" - Vėjo gėlės - rodomas New Cinema Playhouse, 120 W. 42nd St., New Yorke. Filma bus rodoma pakartotinai. Tai veikalas, kuris skirtas vyrams atvykusiems į Ameriką, bėgant nuo karinės tarnybos Europoje ir čia padėjo Ameriką stiprinti. Amerikiečių spauda filmą įvertino teigiamai.

* DAIL. JUOZAS SUKYS žuvaudamas Bermudoje pagavo didžiausią žuvį, vadinamą "Bon Fish." Kai toji žuvis užkimba, tai žuvininką nesa 80 mylių per valandą greitumu iki pavargsta. Bermudos gyventojai dabar Juozui Sukliui atsuntė kvietimą, kviesdami jį į iškilmes, kuriose jam norima įteikti medali. Anksčiau tokias dovanas yra gavę Sukio vaikai.

* ISNUOMOJAMI KAMBARIAI gražiame name ir labai gražioje Brooklyno aplinkoje. Telefonuokite šiuo numeriu: ST 9-5347.

Revizituokime New Yorko parodas

Filmuotojas Kazys Matuzas, kuris pagaminęs įdomius dokumentinius filmus iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, taip pat New Yorke įvykusių pasaulinių parodų 1939 ir 1964 metų, visuomenei pageidaujant, vėl ruošiasi jas demonstruoti.

Kovo 31 d., sekmadienį, 4:30 val. p.p. filmai bus rodomi Vyt. Belecko Winter Garden saleje, 1883 Madison St., Brooklyn, N. Y.;

Balandžio 7 d., sekmadienį, 4 val. p.p. sv. Jurgio draugijos saleje, 180 New York Ave., Newark, N. J.

Matuzas kviečia senimą ir ypač jaunimą susipažinti su mūsų gražiąja Lietuva, natūralėse spalvose ir pamatyti, kaip krastas atrodė prieš II Pas. karą.

Labai įdomiai pagamintos Matuzo filmai iš New Yorko pasaulinių parodų. Matysite įspūdingas Lietuvos dienos iškilmes iš abiejų parodų, taip pat daug kitų įvykių iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

Prieš bus rodoma ir nauja filma iš Montrealio expo 67 parodos, kurią Matuzai ypač pavyko įdomiai susukti.

PETRONĖLĖ ATKOČAITIENĖ PALYDINT I KAPUS... nuotraukoje jaunas Juozas Garšva, kuris tvarkė P. Atkočaitienės laidotuvės prie jos grabo sv. Jono kapinėse, Brooklyne, su kun. Petrausku, naujuoju Angelių Karalienės parapijos klebonu, kuris velionę palydėjo amžinam poilsiui vasario 28 d. Sekančią dieną, vasario 29, po ilgos ligos mirė Juozo Garšvos mamytė Kazimiera Garšvienė, sulaukusi 85 metų amžiaus. Žinia Vienybę pasiekė laikraštį baigiant ruošti spaudai. Apie Kazimierą Garšvienę - plačiau sekanciam numeryje.

Jono Valaičio nuotraukos

Komp. Salomėja Čerienė-Mulks (kairėje), Kazys Matuzas ir jo žmona vieno pobūvio metu dalinasi prisiminimais iš praeities. Kazys Matuzas dabar ruošiasi demonstruoti savo pagamintus filmus iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo.

MIRĖ PETRONĖLĖ ATKOČAITIENĖ

Vasario 24 d. staiga mirė Petronėlė Atkočaitienė, neseniai sulaukusi 78 metų amžiaus.

Jos mirtis buvo netikėta, nes velionė nesirgo, buvo stipri iki pat mirties. Ji ramiai užmigo amžinu miegu apie 4 val. ryto, kai jos sūnus Jonas ir marti Elena, išgirdę sunkų alsavimą, atbėgo į jos kambarį. Nei greitoji pagalba, nei gydytojai jos nebegalėjo atgaivinti, ji jau buvo išsiskyrusi iš gyvųjų pasaulio. Jos širdis nustojo plakusi.

Petronėlė Atkočaitienė kilusi iš Eržvilko, Lietuvoje. Labai jauna atvykusi į Ameriką, išstekejo už Petro Atkočaičio ir su juo Brooklyne įkūrė vieną didžiausių siuvelyklių, kur simtai lietuvių, įskaitant ir naujakurčius, užsidirbo pragyvenimą. Velionė buvo pavyzdinga lietuvė, veikli visuomeniniame gyvenime, buvo ilgametė Moterų Vienybės narė ir nuosirdi laikraščio Vienybės rėmėja.

Velionė gillame nuliūdime paliko sūnų Joną, marčią Eleną, anukę Teresę Scola ir kitus artimuosius.

PETRONĖLĖ ATKOČAITIENĖ

Petronėlei Atkočaitienei

IŠ GYVŪJŲ TARPO ISSISKYRUS IR GILIAME LIŪDESyje LIKUSIEMS - SŪNUI JONUI, MARČIAI ELENAI IR ANŪKELEI TERESEI, NUOSIRDŽIAI UZJAUCIA

M. DIRŽIENĖ
J. BALZARAITIS

Petronėlei Atkočaitienei mirus

MIELIEMS JONUI IR ELENAI ATKOČAIČIAMS, ANŪKEI TERESEI IR VISIEMS ARTIMIESIEMS GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

BRONĖ IR PRANAS SPŪDŽIAI

Petronėlei Atkočaitienei mirus,

JOS SŪNUI JONUI, MARČIAI ELENAI, ANŪKEI TERESEI IR VISIEMS GIMNĖMS GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

N. KULBOKIENĖ
IEVA MIKOLAINIENĖ